PAZAR
3 KÂNUNUSANÎ 1932
6 ncı sene, No. 2119
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahibi ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

İnhisarlar yeni bir şekle giriyor!

Hindistan'da

Londrada içtima eden ikinci Yuvarlak masa konferansı akim kaldıktan sonra, Hintliler İngiltereye istiklâllerini tanıtmak için tekrar harekete geçmişlerdir. Bu defaki hareketin diğer hareketlerden farkı şu noktadadır ki, şimdiye kadar Hintliler, İngiliz idaresine karşı boykot ilânı mahiyetinde olan muslihane mukavemet ilânile iktifa ederken, şimdi tecavüze geçmişlerdir. Geçen hafta iki Hintli kız, bir İngiliz hâkimini öldürmüşlerdir. Bu, Hindistanın tarihinde görülmemiş bir hâdisedir. Hindistanın muhtelif yerlerinde İngiliz memurlarına karşı bir tedhiş siyaseti takip edilmektedir. Şimalde Peşavar'da çıkan bir ihtilâl de henüz bastırılamamıştır.

Yuvarlak masa konferansı, Hindistana bir idare şekli vermek için harbi umumiden beri yapılan teşebbüslerin sonuncusu idi. Harbi umumi içinde İngiliz idaresine karşı harekete geçmemeleri için İngiltere, Hintlilere istiklâl vadetmişti. Bu vaide istinat ederek Hintliler harbi umumide İngilizlerin muharebelerini yaptılar ve birçok cephelerde İngiltere'ye yardım ettiler. Vakta ki sulh imzalandı, Hindistan İngiltere'den harp içindeki vaidin incaz edilmesini istedi. Fakat İngilizler, Hindistana verilecek idare şeklinin kolay kolay karar verilecek bir mesele olmadığını ileri sürerek on sene mühlet istediler. 1919 senesinde tanzim edilen bir kanunla Hindistanın, 1929 senesine kadar idare şeklinin tetkiki kararlaştı. Bu müddet zarfında yapılacak tetkikattan sonra Hintlilerle İngilizler arasında kat'i bir şekil kararlaştırılacaktı. Hintliler sabır ve tevekkül ile on sene daha beklediler.

Mühletin hitam bulması yaklaşınca, İngiltere Hindistana bir tetkik komisyonu gönderdi. Şimdi Hariciye nazırı olan Sir John Simon'un riyaseti altında olan bu komisyona Hintlilerden kimse iştirak ettirilmediği için Hintliler, komisyona boykot ilân ettiler. Gandi'nin hareketi bundan sonra Hindistanda kuvvet bulmağa başladı. Fakat Hintlilerin boykotuna rağmen, komisyon mesaisine devam etti ve bir de rapor hazırladı.

Bu rapor, Londra'da içtima eden iki Yuvarlak masa konferansların müzakeresine zemin teşkil etmiştir. Birinci konferansa Hintli milliyetperverler iştirak etmemişlerdi. Ve Hindistanda halk kuvveti namına ne varsa bunlar tarafından temsil edildiğinden İngilizlerden, İngiliz taraftarı Hintlilerden, ve İngiliz mahmileri olan prenslerden müteşekkil olan konferansın vereceği kararın amelî bir kıymeti olamazdı.

Bunun üzerine ikinci Yuvarlak masa konferansı toplandı. Gandi Londra'ya gitmek üzere Hindistan umumî valisile bir de mütareke imzaladı. Ve çıkrığı ile destisi içinde keçi sütünü alarak yola çıktı. Hindistan da iken bir vesile ile Gandiden neden Londra'ya gitmediği sorulduğunda, Hint milliyetperveri şu cevabı vermişti:

— Ecnebi bir memlekette Hintli ile Hintlinin münakaşa ve mücadele ettiklerini görmek zevkini İngilizlere bahşetmemek için..

Gandi'nin neden sonra fikrini değiştirdiği malûm değil; fakat her halde ikinci Yuvarlak masa konferansı böyle Hintliler arasında bir mücadele şeklini aldı. Müslümanlar kuvvetli bir akalliyet şeklinde belirdiler. Ve teşkil edilecek federal hükûmetin meclisinde muayyen nisbetler dahilinde temsil edilmek hakkını istediler . Diğer bir takım akaliyetler daha meydana çıktı. Gandi bütün Hindistanı temsil ettiğini iddia etti, ve konferansın hiç bir netice elde edemiyeceğini anlayınca; Hindistandaki vaziyetini takviye etmek için memleketten bütün İngiliz askerlerinin çekilmesini ve harici temsil salâhiyetinin de Hintlilere verilmesini talep ederek ve daha bir takım müfrit metalibat ileri sürerek, Londara'dan ayrıldı. Fakat daha yolda iken, Hindistanda da kıyamet koptu. Ve İngiltere'nin Hindistandaki idaresini idame edebilmesi noktasından bu defaki iğtişaşların tehlikeli olan tarafı şudur ki, Hintliler ancak kanla istiklâllerinin elde edilebileceğini anlamışlardır.

İngilizlerin iddialarına göre, Hindistan derhal kendi kendini idare edecek vaziyette değildir. Ve İngilizleri haklı gösterecek vaziyetler de yok değildir. Hintliler henüz millî bir vahdet teşkil edememişlerdir. Din kavgaları Hintlileri ayırdığı gibi, sakim bir içtimaî sistem de bir kısım Hintlileri, diğer bir kısım Hintlilerle temastan bile menediyor. Hakikat bu merkezde olmakla beraber, İngiliz idaresi, Hintlilerin kendi kendilerini idare etmelerine engel olan bu vaziyetleri izaleye çalışacağı yerde bilâkis, "ayır ve hükümet,, kaidesi iktızası, ayrılık cereyanlarını tenmiye etmiştir. Binaenaleyh İngiliz idaresi şimdiki şekilde kaldıkça, Hintliler kendi kendilerini idare etmeği öğrenemiyecekler. İdareyi öğrenmedikçe de İngilizler Hindistandan ayrılmak niyetinde değiller. Hindistan bir çıkmazda görünüyor. Milletler bazen kan içinde yoğrula yoğrula olurlar. Öyle görünüyor ki, Hindistanın da talii budur, bedbahtlıktır. Fakat her hal[illegible] tarihin zaruretidir. Ahmet [illegible]

Meclis kış tatilini ne zaman yapacak?

Kaçakçılık kanunu meclisin perşembe içtimaında müzakere ve ikmal edilecektir

Bütçe encümeni tetkikata başladı

ANKARA, 2. (Telefonla) — Bugün ekseriyet olmadığından Meclis toplanamamıştır. Muhtelit encümen tarafından müzakeresi ikmal edilen kaçakçılık kanun lâyihası bugün bütçe encümeni tarafından tetkik olunmağa başlanmıştır. Encümen daha ziyade lâyihanın malî ahkâmı üzerinde tetkikat yapacak ve bu tetkikatını bir iki gün zarfında ikmal edecektir. Kaçakçılık kanun lâyihasının perşembe günü heyeti umumiyede müzakeresi çok muhtemeldir. Müzakerenin ayni gün ikmali takdirinde Meclis şubat başlangıcında tekrar içtima etmek üzere kış tatiline karar verecektir.

Kibrit şirketi hükûmete 8 milyon dolar ödedi

Büyükderedeki fabrika bu ay ortalarına doğru açılacaktır

İhracat yapabilecek miyiz?

Hükûmete 10 milyon dolar ikraz eden ve inhisar mukavelenamesi mucibince senede bir milyon 900,000 lira vermeği taahhüt eden Kibrit inhisar şirketi 932 senesi temmuzuna kadar memleket ihtiyacına kâfi bir Kibrit fabrikası vücude getirecekti. Verilen malûmata göre şirket, hükûmete olan 10 milyon dolarlık borcun

Sokaklarda kibrit satışı..

dan 8 milyonunu ödemiştir. Mütebaki iki milyon da hükûmetin emrine amadedir.

Mukavelename şeraitinden olan Büyükderedeki fabrikanın bütün inşaatı ikmal edilmiştir. Bu ayın ortalarına doğru fabrika ilk tecrübelerine başlayacaktır.

Fabrikanın istihsal kabiliyeti senevi 35,000 sandık, yani 175 milyon kutudur. Bu miktar memleketin değil bir senelik bir buçuk senelik kibrit ihtiyacını temine kâfidir. Ancak bu hesap fabrikanın kısmen faaliyet halinde bulunduğuna göredir. Fabrika, günde 24 saat çalıştığı takdirde bir senelik istihsalâtı memleketin dört senelik ihtiyacından fazlasına tekabül edecektir. Büyükdere fabrikasının inşaatında Sinoptaki eski fabrikanın bir kısım metruk makinelerinden istifade edildiği gibi ayrıca Avrupadan muhtelif makineler getirtilmiştir.

Fabrika, icabında bazı aksamenen daha ilâvesile daha fazla istihsalâtta bulunabilecek bir şekilde inşa ve tanzim edilmiştir. Şirket, fabrikasında şimdilik 300 amele çalıştıracaktır. Amele, peyderpey temin edilmektedir.

Fabrika, icabında bazı aksamın kibrit çöpü için istifade edilemiyeceği anlaşılmaktadır. Çöp imalinde kullanılan kavak ağacı memleketimizde mütekâsif bir halde bulunmadığından fabrikanın ihtiyacı olan kavak ağacını kütük halinde Avrupadan celp etmek zarureti vardır. Ancak kibrit kutularını, kendi ağaçlarımızdan imal etmek mümkün olacaktır. Kibrit kutusu imalinde daha ziyade köknar ağacı kullanılmaktadır. Köknar ise bizde, bilhassa Karadeniz havzamızda mebzulen bulunduğu için bunlardan istifade edilecektir.

Fabrikanın çıkaracağı kibritlerin yakın memleketlere ihracı için henüz bir şey düşünülmemiştir. Kibritlerin ihracına imkân ve bundan bir istifade görülürse ilerde ihracat yapılması işi de tetkik edilecektir.

Nuri Pş. İş bankasında..

ANKARA, 2 (Telefonla) — Irak Başvekili Nuri Paşa bugün öğleye doğru İş bankası idare merkezini ziyaret etmiştir. Bankada meclisi idare reisi Mahmut, müdürüumumî Celâl Beylerle bir müddet görüşmüş bankanın muhtelif kısımlarını gezmiştir.

Mısırlı Prens Halimin hediyesi

ANKARA, 2 (Telefonla) — Hayvan neslinin ıslahı maksadile Mısırlı prens Halim tarafından ıslahı hayvanat komisyonuna iki cins kısrak hediye edilmiştir. Prens Halime Başvekil İsmet Paşa mektupla teşekkür etmiştir.

Komisyonda Tensikat

Yarınki heyeti umumiyede müzakere edilecek

Muhtelit Mübadele komisyonu heyeti umumiyesi yarın toplanacaktır. Bu içtimada riyaset tarafından yapılacak tebligat ile, İstanbul ve Garbi Trakya tali komisyonlar kadrolarında tensikat yapılması hakkında malî büro tarafından ittihaz edilen karar etrafında müzakerat cereyan edecektir.

Habeş Veliahtı Paris'e geldi

PARIS, 2 A. A. — Habeş Veliahtı Paris'e gelmiştir.

İnhisarların Yeni idaresi

Vekâlette beş şube teşkil ediliyor

Tütün inhisarı umum müdürlüğü vekâletine, başmurakip Hüsnü B. in tayin edildiği şehrimize tebliğ edilmiştir. Hüsnü B. dünden itibaren vazifesine başlamıştır. Hüsnü B. dün kendisile görüşen bir muharririmize inhisar idaresinin bundan sonra alacağı şekil hakkında malûmatı olmadığını, idarenin Ankara'ya nakli hakkında kendisine tebligatta bulunulmadığını söylemiştir.

ASİM BEY

Bize verilen habere göre, yeni teşekkül eden inhisarlar vekâleti, hükûmet tarafından idare edilmekte olan tütün, müskirat, tuz, barut ve mevadı infilâkıye inhisarları ile gümrükler hakkında tetkikat icra etmektedir. Vekâlette inhisarlar ve gümrüklerle meşgul olmak üzere beş şube teşkil edilecektir. Bu şubeler tütün, tuz, müşkirat, barut ve mevadı infilâkiye ve gümrükler şubeleri ismini alacaktır. Asım Beyin inhisarlar umumî müdürü olması muhtemeldir.

Yeni senenin Talih yıldızları

İkramiyesini almayan hiç kimse kalmadı!

Yılbaşı Tayyare Piyangosunun büyük ikramiyelerini kazanan talililer peyderpey anlaşılmaktadır. 1,000,000 liralık ikramiyenin 10 da bir parçası tütün amelesinden Mesrop ef. ile on dört arkadaşına çıktığı yazılmıştı. Bir milyonluk biletin 20 de bir parçasının sahibi Yunan konsoloshanesi tercümanı M. Vapsdır. Mesrop Ef. ve M. Vaps, derhal ikramiyelerini almışlardır.

Yüz bin liralık ikramiye kazananlar
SAADET HANIM

Milyonluk biletin diğer 20 de bir parçasının hamili olan şahıs Kilisteden

200 bin liralık ikramiyeyi kazananlardan küçük Nebile H.

Piyango müdiriyeti, bu meçhul talilinin hüviyeti hakkında telgrafla malûmat istemiştir.

400,000 liralık biletin 20 de bir parçası bayi Ömer Rıfkı B. dedir, diğer yirmide bir parçası Adanada satılmıştır. Ayni biletin 20 de bir parçası bayi tarafından Vilâyet konağı civarında Gümüşhaneli sokağında 11 numarada Nadide Münevver ve Bülent İbrahim Beylere satılmıştır. Diğer bir parçası Samsundadır.

200,000 liralık biletin 10 da biri İzmirde, yirmide biri Adanada, diğer bir parçası da Gedikpaşada, 18 numara evde Meliha Hanıma satılmıştır.

150,000 liralık biletin hamillerinden birisi şehrimizde, diğerleri, İzmir, Ankara ve Sarıkamıştadır.

100,000 liralığın 10 da bir parçası Piyango müdiriyeti kişesinden satılmıştır. Diğer parçaları Ankara ve Sandıklıdadır. Ayni biletin bir parçası Fatihte, Yeni yolda 2 numaralı hanede Saadet H. dadır.

150,000 liralık biletin hamili olan Ankarada Yeni Hâlde 44 numarada Halit B. keşideden yarım saat evvel biletinin zayi olduğu haberini telgrafla bildirdiği için listenin zayi kısmında biletin numerosu ilân edilmiştir. Halit Bey biletin kendisine ait olduğunu ispat edinceye kadar hakkı mahfuzdur.

Talililer, tamamen ikramiyelerini almışlardır.

T. Rüştü Bey Yarın geliyor

ANKARA, 2 (Telefonla) — İş bankası umum müdürü Celâl Bey bu akşam İstanbula hareket etti. Hariciye vekili Tevfik Rüştü Bey yarın akşamki trenle hareket edecektir.

Evkafta Tebeddülât

Bazı memuriyetler kaldırılıyor

ANKARA, 2 (Telefonla) — Evkaf umum müdürlüğü 931 bütçesinde bazı tadiller yapılmasına dair kanun lâyihası pazartesi in'ikadında heyeti umumiyede müzakere edilecektir. Bu tadilât mezkûr daire bütçesinde bazıtasarruflar temini ve mukabilinde yeni memuriyetler ihdası suretile elde edilmiştir.

Evkaf idaresinde tasarruf maksatile ilgası talep edilen memuriyetler şunlardır:

Avukat ve muavini, İstanbul Evkaf müdürlüğü varidat müdüriyeti, vilâyetlerdeki tetkiki hesap tahakkuk ve tahsil memurlarından iki tanesi, zeytinlikler müdiriyeti ve kâtibi, muhafaza memurları kadrosundan iki tane süvari muhafaza memuru, dört kayıt memuru, dört te odacı.

İhdas edilen memuriyetler

Buna mukabil yeniden ihdas edilecek olan memuriyetler şunlardır:

70 lira maaşlı umum müdür muavinliği, 45 lira maaşlı Istanbul Evkaf müdürlüğü için bir varidat müdüriyeti, kırk lira maaşlı mahlûlât müdürlüğü, 30 lira maaşlı mahlûlât muhamminliği, 70 ve elli lira ücretli mahlûlât takip memurlukları. (50) lira ücretli 3 tane kâtip.

Adil B. Müsteşar oldu

Adil Bey inhisarlar müsteşarı oldu ve Ankaraya gitti

Maliye Vekâleti heyeti teftişiye reisi Adil Bey, yeni teşkil edilen

Adil Bey

Gümrükler ve İnhisarlar Vekâleti müşteşarlığına tayin edilmiştir.

Bu tayin dün Adil Beye bildirilmiş ve kendisi dün akşamki trenle Ankaraya gitmiştir.

Burhan Cahit

Bey arkadaşımız bu haftadan itibaren

Milliyet

İçin edebî hikâyeler yazmağa başlıyacaktır. Romanlarını derin bir zevkle okuduğunuz Burhan Cahit Beyin bu millî hikâyeleri sizi çok alâkadar edecektir. Bundan başka Burhan Cahit Bey her perşembe günü haftanın edebî ve içtimaî kilükaline ait bir hafta sohbeti yazacaktır.

Burhan Cahit Beyin ilk hikâyesini salı günü okuyacaksınız.

***

Güzellik Krallçesi

Nezihe Muhiddin H. ın roman bugün başladı. 4 üncü sahifemizde okuyunuz...

Yeni Ticaret odası meclisi dün açıldı

Vali Muhiddin Bey ve en yaşlı aza birer nutuk söylediler. Reisler ve yeni heyeti idare seçildi..

Ticaret odası yeni meclisinin küşat resmi dün yapılmıştır.

İlk içtima münasebetile ticaret ve sanayi âleminde tanınmış zevat bu içtimaa davet edilmişti.

Bu ilk içtimaı Vali Muhiddin B. açtı. Muhiddin Bey bu münasebetle söylediği bir nutukta ezcümle dedi ki:

"İstanbul Ticaret ve sanayi odasının ikinci devresine ait meclisin vezaifi kanunen hitam bulmuş ve bunun üzerine üçüncü meclis intihabı yapılarak toplanmıştır."

Muhiddin Bey yeni meclisin dünya buhranı karşısında vazifelerinden bahsettikten sonra demiştir ki:

—"Bütün dünyada akisleri görülen ve endişeleri davet eden bu vaziyetin memleketimizde en az müessir olmuş olması asırlardan beri memleketimizde hükûmetçe ve milletçe en az ihtimam gören iktisadî hareketlere Cümhuriyet hükûmeti tarafından gösterilen ihtimam ve dikkatin bir misalidir.

Türkiyenin en büyük sanayi ve ticaret mıntakasında bulunan Odanıza ve meclise yeni devre için muvaffakiyetler temenni ve tebrik ederim."

Vali Bey bundan sonra en yaşlı zatın muvakkat reis olarak riyaset makamına gelmesi lâzım geldiğini söyledi.

Meclisin en yaşlı azası olması itibarile Hamdi Bey kürsüye geldi.

Hamdi Bey celseyi şöyle açtı:

— "Memleketin hayatı iktisadiyesinde mühim rolü olan Odanın yeni meclisini şeyhülâza olarak açmakla, odamızın hakikaten gençleşmiş olduğunu şahsen hissetmekle bahtiyarım. Hamdi Bey nutkunun bir yerinde dedi ki:

— "Dünyanın geçirmekte olduğu müşkilât ne kadar büyük olursa olsun, geçicidir. Bu yolda hedefini iyi tayin eden milletlerdir ki, herkesten evvel naili refah olacaklardır."

Hamdi B. odanın bu yolda bütün gayretlerile çalışacağından emin olduğunu söyleyerek sözlerine nihayet verdi.

Bundan sonra divanı riyaset intihabı yapıldı ve tasnif neticesinde birinci riyasete Nemli zade Mitat ikinci reisliğe Şerif zade Süreyya, reis vekilliklerine Habip zade Ziya ve Kara Mustafa zade Ahmet Beylerin seçildikleri anlaşıldı. Hesabat müfettişliğine Hüseyin Sabri, muamelât müfettişliğine Hasan Vafi Beyler, kongre murahhaslığına da Basmacı zade İzzet ve Şerefeddin Beyler intihap olundular.

Yeni birinci reis Nemli zade Mitat Bey kürsüye gelerek tekrar riyasete intihabından dolayı teşekkür ve iyi mesai temenni etti.

Bundan sonra celse tatil edildi.

Mitat Beyin riyasetinde toplanan ikinci celsede yeni idare heyeti intihabı yapıldı, Tasnif neticesinde Necip, Hamdi, Kara Osman zade Suat, Hacı Recep ve Gani Beylerin intihap edildikleri anlaşıldı ve içtima nihayet buldu.

Yeni kontenjan dün başladı..

Tadilâta dair dün yeni bir haber gelmemiştir

Gümrüklerde dün yeni kontenjanın tatbikine başlandı. Iki numaralı kararnamenin icabatından olarak dünden itibaren hariçten gelen koliler de kontenjana tabi tutuldu ve haftalardanberi duran kolî muamelesi dün başladı. 1932 ilk üç aylık kontenjanı ile beraber gümrüklerde muamele şekli de yeni bir vaziyete girmiştir. Dünden itibaren alâkadarlar muamelelerini Başmüdüriyet dairesinde takip ederek yaptıramamakta, yalnız beyannamelerini ait oldukları gümrüklere vermekte idiler.

Yeni kontenjanda tadilât yapıldığına dair dün akşama kadar İstanbul gümrüklerine malûmat gelmemiştir.

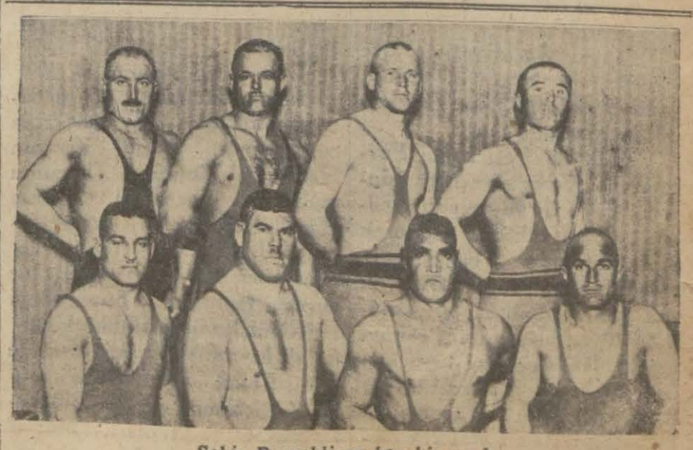

Sekiz Başpehlivan hep bir arada..

(Yazısı spor sütunumuzda)

Siyasî Tefrika: 44

Birinci Millet Meclisi

Yazan: Edirne Meb'usu
M. Şeref

Zalim çavuş, adı gibi zalim bir isyanın başına geçmiş yürüyordu

Bir tarafta Türk köylüleri kesilir, asilerin zulmüne uğrarken bir tarafta da sual takrirleri yağıyordu

(Merkez ordusu kumandanlığının bir çok kişiyi ölü, diri tutturduğu vâkidir, meclise neden bu haber verilmemiştir. Hey'eti vekile bu işte ne gibi tedabiri mania ittihaz etmiş, neden muvaffak olmamıştır?) Reis bu takrir üzerine bu işin daha evvel oraya gönderilen bir hey'et tarafından tetkik edildiğini söyledi. Takrir sahibi ısrar ediyordu. Reis cevabın gelmiş olduğunu söyledi. Müdafaayı milliyenin cevabı okunduğu vakit hoşafa su katılmıştı, sükût ve derin sükût!

Çünkü başlı başına bir hiyanet, bir ihanet eseri olan bu işin içinde öldürülen, takip ve derdest edilen eşkiya idi, vatan haini idi ve şimdi hükûmet bu hainlerin kafasını ezdiği için sual ve itap mevkiine çekiliyordu.. İş âdî bir şakavet değildi.

Zalim çavuş denilen kasap ruhlu katil, kanlı, hırsız ve hain bir herifin başına toplanan Dersim ve Koçgiri eşkiyası civardaki zavallı Türk kasaba ve köylerini soymuşlardı. (talân) illetile malûl bu gafil ve cahilin yaşadığı yerlerdeki hayvandan farkı yoktu. Öldürüyordu ve hiç bir şey duymuyordu.

Halbuki bu işin içinde müdafaai milliye vekâleti hiyanetin el ile tutulan eserlerini bulmuştu. Daha kötüsü düşman elinin işlediği görülmüştü. Hattâ Alişer namındaki haydut Divrik, Zefahiye, Kuruçay, Kemah civarını birleştirerek muhtariyet verilmesi için telgraflar çekmişti.. Ecnebi parmağı ve parası bu oyunu oynuyordu. Böyle acip bir hükûmetin başına da bir kürt beyi geçirilecekti. Ortada bir alevîlik dönüyordu. Hülâsa ne kadar fesat yapmak mümkünse o kadar yapılmıştı ve işte hükûmet kat'î tedbirini alarak bu adedi artan iki üç bin şakiyi vurmuş, dağıtmıştı.

Şimdi mecliste bunların niçin vurulup dağıtıldığını soran her halde hüsnü niyet değildi.

Bu yerler, bu dağlar ve taşlıklar fesat, şakavet, cehil ve gaflet bucaklarıdır.

Burada yaşayan insanlar, iptidaî adamlardır. Bir taş kovuğunun içinde, başını bir taşa dayayarak, yüz bin yıl evvel, yaşamış adamın ceddi gibi hâlâ, o enmuzeci gösterip duruyor.

Bunun yalnız, bir kaç yüz kelimelik bir dili ve eline öldürmek için şeyhin, beyin verdiği tüfeği vardır.

İşte bunlar bu dağların sakinleridir. Marifetleri de yalnız öldürmek ve rast gelen köyü, insanı, kervanı soymak ve hepsini götürüp (mümine, şeyhe, seyide) vermektir. Bunlar Koçgiri hâdisesi denilen işin âmilleriydi .Takririn acı ve açık cevabı sahibindeki gayzı, gadabı, ihtiras ve kini söndüremedi. Mesele kalmadığı halde o yalnız reisin bu işin kendilerine ait kalarak hitam bulduğunu bildiren kat'î ifadesine de kanmayarak :

— Yarın mes'uliyeti cezaiyeyi intaç edecek şeyler vardır.

Diyerek hâlâ hâlâ haykırmak istiyordu.

Vekiller hey'eti başta Fevzi paşa bu Koçgeri eşkiya işinde çok isabetli ve müessir tedbirler almış, vaktile yetişerek tutuşmağa müstait bu yangını yerinde söndürmüştü. Bu çok cana mal olabilirdi. Yaşamak isteyen bir milletin canma kastedenlere aman vermek kendisini mahvetmek demekti. Bunu da hükûmet yapamazdı. Mecliste yükselen seslerin meramı bu değildi. Ne olursa olsun müdafaai hukuk grupunun hükûmetini zaafa düşürmekti. Bunda muvaffak olamayınca ortaya (vekillerin vazife ve mesuliyeti) hakkında bir mesele çıkarıldı .

Bunun için bir kanun lâyihası tanzim edilmişti. Gariptir ki bu lâyihayı hazırlayan encümen tamamile başka maksat gütmekte idi. Artık çibanın başı kopacaktı.

Bu kanun ile istihdaf edilen gaye bambaşka idi. Mecliste bu sıralarda hâkim olan ruhî halet müdafaai hukukgrupunda atalet ve intizar.. Muhalif grupta ise bu atalet ve intizardan istifade ile işi çalımına getirip yer ve nüfuz kavramaktı.

Müdafaai hukuk grupu sükûnet içinde idi. Vekiller heyetin mesaisini görüyor, onun çalışmasını işgal etmemek için mümkün olduğu kadar sükûnet arayordu .

Yusuf Ziya (Bitlis - Şeyh Sait isyanında asılan haindir) Bu hareketin başında bulundu. Maarif vekili Hamdullah Suphi Beyi bir çevirme hareketile istizaha çekti .

Bu istizah haddi zatinde varit değildi. Lâkin grup alâka göstermedi. Karşı taraf ise Maarif vekâletine geçecek zatı hazırlamıştı. Mesele de bu idi .

Hükûmette iş çoktu. Birinci derecede ordunun tanzim ve tensiki Erkânı harbiyeyi, Müdafaai milliyeyi harekete getiren başkumandanlık çok meşguldü.

O kadar ki Fransızlarla yapılan itilâfın neticesinde şimdi gözler, birden bire garp cephesine dönmüştü.

Bu itilâfname Gazi Hazretlerinin muvaffakıyeti idi. Hattâ Franklen Büyon ile geçen müzakerelerin zabıtlarını kemali sadakatla tutturmuştu. Mecliste birer birer okuttu. Geniş müzakereye yol verdi. Hele cenup hudutları vilâyetlerimizin meb'uslarını bol bol söyletti. Onların arasında, yüksek bir vatanperver olan Hayali Efendinin, sakalından yaşlar akarak Kilis, Maraş, Ayıntap ve civarı hakkındaki beyanatı Gazinin kalbini doldurmuş, hepimizi ağlatmıştı .

Hayali Efendi. vatanı için yaşadı ve vatanı için temiz, sakin ve yüksek bir Türk çocuğu gibi söndü.

İşte bu itilâfnameye sağ cenah şiddetle hücum etmişti.. (Plât form) ve şömendöferler inzibatı meselesini Gazi Hz. kudretle hallettiği halde sağ cenahın muhalif grupu bunu görmiyordu, göremiyordu.

Bu itilâfa ihtiyaç vardı. Vatanın bu parçası kurtulacaktı. Halk ezilmekten halâs olacaktı. Geniş nefes alıncaktı. Öyle de oldu .

Şahsî dostum olan (Cenerali Mojen) itilâfname aktinden sonra çok samimî ve ciddî bir asker gibi bana :

— Bilmem amma sırtımdan ağır bir yük gittiğini hissettim, faydasını sonra Suriyede, sizde anlayacağız Şeref! Şimdi açıkça tebrik ederim. Kahraman ve muharip bir Türk milletinin dostu kalmak bir şereftir bana!

Demişti ve samimî idi!

Bunda muhalefet bir patırtı yapamayınca başka mevzulara geçmişti. Yusuf Ziyanın Hamdullah Suphiye hücumu mahalsiz, icapsızdı. Lâkin Hamdullah Suphiyi kimse tutmuyordu. Nedense, tahlile lüzum görmediğim sebepsiz bir surette Hamdullah Suphi Beyi terketmişlerdi. Halbuki Hamdulah kıymetsiz, meziyetsiz değildi. Fakat aylardan beri muhalefet içerde dışarda işlemişti. Sultanî mektepleri, Maarif müdürleri... Bir çokları Hamdullahtan memnun olamamıştı.

(Devamı var)

HARİCÎ HABERLER

Çinlilerin ricati bir harp hilesi mi?

Gelen haberlere göre, Çinliler artık mukavemete karar vermişler

LONDRA, 2 A.A. — Times gazetesinin Tokio'dan istihbarine göre Çinliler Talig'in garp sahilinde şimendifer yolunun iki tarafında gayet ihtimamla çizilmiş bir siper şebekesi vücude getirmişlerdir.

Pekin'den gelen telgrafnameler, Chang - Sue - Liang'ın Nankin hükûmetini kendisine tayyare ve mühimmat yetiştirmemekle muahaze etmekte ve bütün mühimmat ve erzakını Koupangtze muharebesinde tüketmiş olduğunu iddia eylemektedir.

Moukden ve Antoug mıntakasında hâlâ birçok haydut çeteleri faaliyette bulunmaktadır. Houloungpei istasyonunda haydutlar, Coré'ye geçmekte olan bir treni ateşe tutmuşlardır.

Çinlilerin ricati, bir harp hilesi mi?

TOKİO, 2 A.A. — Rengo ajansı yazıyor:

Mareşal Tchang - Sue - Liang'ın Kintcheou mıntakasındaki Çin kıtaatına umumî ricat emrini vermiş olduğuna dair olan haber dolayısile harbiye nezareti matbuata tebliğ şeklinde bir beyanat vermiştir. Bunda askerî erkânın Tchang - Sue - Liang'ın Çinlilerin Japonlara karşı mukavemet etmemekte olduklarına inandırmak suretile ecnebileri aldatmasını protesto etmekte oldukları beyan edilmektedir.

Tebliğde deniliyor ki:

Japonya, bir harp hilesinden başka birşey olmıyan bu ricat hareketine aldanıp kapılamaz. Japonya, Mançuri'de sulh ve asayişi muhafaza etmek için haydutları ve diğer kanun haricî eşhası ortadan kaldırmak için icap eden tedbirleri almıştır.

Haydutlar tarafından katledilmiş olan iki Japon gazetecisinin hüviyetleri tayin edilmiştir. Bunlar, Asohi gazetesinin muhabirleridir.

Japon kuvvetler Çhinchovv'a girdiler

TOKİO, 2 A.A. — Japon kıtaatı piştarlarının Chinchow'a girdikleri haber alınmıştır. Ordu kısmı küllisinin yarın mezkûr şehre dahil olacağı tahmin edilmektedir.

Mukavemet emri verildi

NANKİN, 2 A.A. — İcra Yuan'ı reisi jeneral Cheng - Ming - Sehu matbuat mümessillerine atideki beyanatta bulunmuştur:

Çin kıtaatının Japonlara karşı hiçbir mukavemet göstermeksizin Mançuri'den çekilmiş oldukları suretinin ecnebi matbuatında intişar eden haberlerin külliyen asıl ve esastan ârî olduğunu en kat'î ve resmî bir surette beyan ederim. Bilâkis merkezî hükûmet mareşal Chang - Sue - Liang'a taarruza karşı şiddetle mukavemet etmesi için emir vermiştir.

Diğer taraftan Kintcheou mahallî hükûmeti mezkûr şehir de kalmış ve kalacaktır.

Japonlar tedafiî harakât yapmıyorlarmış

TOKİO, 2 A.A. — Rango ajansı yazıyor: M. İnukai, yılbaşı münasebetile beyanatta bulunarak Mançuri'de askerî harekât icra etmekte olan Japon ordusunun kısmı azamının orada mevcut bulunan kıtaattan mürekkep bulunduğunu ve münhasıran tedafüi harekât icrasına memur edilmiş olduğunu söylemiştir.

Mumaileyh Mançuri ihtilâfının adalet dairesinde hâlledileceğini ve bu ihtilâfa ait hâl suretinin Japon hukukunun muhafazasını temin etmesi lâzım geldiğini beyan etmiştir.

M. İnukai, netice olarak Çin ve Japonya arasında hali hazırda muallâk bulunan bütünmeseleler dostane ve esaslı bir suretle halledilmedikçe şarkta sulhün devam ve bekasına imkân mütesavver olmadığını söylemiştir.

Japon harbiye nezaretinin bir tebliği

TOKİO, 2 A.A. — Harbiye nezareti Mareşal Chang Hsueh liang'ın Çin askerlerine Kin Tcheou mıntakasından temamile çekilmeleri için emir verdiği hakkında şayi olan haber üzerine gazetelere verilmiş bir tebliğ şeklinde neşrettiği beyannamede Çin askerî makamlarının bu emri vermekle Çin askerlerinin Japonlara karşı mukavemet göstermiyeceğine dair bir zihap uyandırmağa çalıştıkllarını kaydetmiştir.

Gene bu beyannamede bir harp hilesi mahiyetinde olan bu geri çekilme hareketine Japonya'nın inanıp kapılmıyacağı, Mançuri'de sulh ve sükûnu muhafaza için eşkiyaya ve kanun harici kimselere karşı lâzım gelen tedbirleri alacağı beyan edilmiştir.

Hindistanda vaziyet karışacağa benziyor

Gandhi silâh itaatsizliği ilân etti

BOMBAY, 2 A.A. — Şehrin birçok caddeleri bilhassa Yuvarlak Masa konferansı murahhaslarından Parshotamdas Thakurdao ve maliyecilerden M. Chumilâlmekta Gandhinin nezdine gitmişler ve İngiliz emteasına, Bankaların seyrisefain servislerine ve sigorta kumpanyalarınakarşı yapılacak boykotaj mücadelesinde kendisine tamamile müzaheret edeceklerine dair teminat vermişlerdir.

Tacirler kendi şubelerinin silâhsız itaatsızlık mücadelesi devrinde ittihaz edilmiş olan kararlara müşabih bir takım kararlar ittihaz etmiş olduğunu Mahatmaya temin etmişlerdir.

Birtakım vakayi adlî ihmale binaen mahallî kongre bürosunda mevcut bulunan vesaiki oradan kaldırmıştır.

BOMBAY, 2 A.A. — Kongre kabinesi erkânı silâhsız itaatsizlik meselesinde ne suretle hareket edeceklerine dair Gandhi'den mükemmel talimat aldıktan sonra büyük bir sükunet içinde dağılmışlardır.

Badehu bir takım kargaşalıklar vukuu ihtimalini derpiş eden Mahatma, gönüllü kadınlara mahsus antrenman karargâhının kapanmasını emretmiş ve bu karargâh mensupları muhtelif yerlere dağılmıştır.

Gandhi, salâhiyetleri devretmek zamanının hululünü beklemiyerek kendisine halef olacak olan M. Patel'e icap eden talimatı vermiştir.

İslâhçıların reisi halefe hitaben bir beyanname neşrederek mümkün olduğu kadar tasarruf dairesinde yaşamasını ve bilhassa İngiliz emteasının istihlâki mevzuu bahsolduğu zaman fevkalâde muktesidane hareket etmesini tavsiye etmiştir.

Polis erkânı, gizli bir konferans aktetmiş ve mukabil taarruz tedbirlerine ait bir plân hazırlamıştır.

Hindinstan'ın İngiliz kumaşları satan tacirlerinin başlıca reisi olan zat Gandhi tarafından kabul edilmiş ve mumaileyhe boykotaj meselesinde müzaherette bulunacağına dair teminat vermiştir.

Gandhi'nin, etrafında birçok taraftarlarının bulunmakta olduğu Bombay'da tevkif edilmesi ihtimali pek azdır. Mahatma bugün Gujarat'a gidecektir.

Vali ne yapacak?

LONDRA, 2 A.A. — Hint milliyetçileri kongresinin ve Gandhi'nin aldıkları vaziyet hakkında Hindistan'dan gelen haberler İngiltere'de büyük bir heyecan uyandırmaktadır.

Hindistan umumî valisi Lort Willington hükûmet nüfuzunu saydırmağa ve her hangi bir itaatsizlik hareketine göz yummamağa azmetmiş görünmektedir.

Lord Villigton'un sert bir cevabı

BOMBAY, 2 A.A. — Hint valii umumisinin Gandhi'ye vermiş olduğu cevapta Hindistan hükûmetinin Bengale'de müttehit eyaletlerde şimalî garbî hududunda fesatcuyane faaliyetlerde bulunmuş olan eşhas ve teşkilât ile müzakereye girişmesinin imkânı olmadığı tasrih edilmektedir.

Valii umumî, Gandhi'nin Yuvarlak masa konferansında bulunurken tahaddüs etmiş olan vakayile mes'ul olmasının imkânı mevcut bulunmadığını, fakat hükûmeti Bengale'de müttehit eyaletlerde ittihazma lüzum görmüş olduğu tedbirler hakkında kendisile müzakeratta bulunamıyacağını beyan etmektedir.

Komitenin kararları

BOMBAY, 2 A.A. — Komite bir takım karar suretleri kabul etmiştir. Bu karar suretlerinde bütün ecnebi mensucat tacirleri bu mallar ticaretini tamamile terketmeğe davet edilmekte ve bu kabil emtea ithalâtının ecnebi boyunduruğunun kuvvet ve takibini arttırmakta olduğu beyan olunmaktadır.

Komite ehaliye resme tabi olan mevat istihlâkinin tenkis etmesini ve demiryolları posta - telgraf gibi idarî servislerin hizmetinden istifade etmekten mümkün mertebe istinkâf etmesini ihtar eylemektedir.

M. Tej Bahadar Sapru'da tavassut ediyor

BOMBAY, 2 A.A. — M. Tej Bahadar Sapru, Gandhi'ye göndermiş olduğu cevapta hâdisatın birdenbire almış olduğu şekilden dolayı teessüf etmektedir. M. Tej'nin Gandhi ile hükûmet arasında bir uzlaşma zemini bulmağa çalışacağı zannedilmektedir.

Bengale ticaret odası reisi, bu sabah şimdiki vaziyet hakkında Hint liberal fırkası erkânı ile görüşmüştür

Tamirat Konferansı

Fransa içtima tarihini kabul etmeyor mu?

PARİS, 2 A.A. — Echo de Paris gazetesi Fransa hükûmetinin, tamirat konferansının içtimaı için tesbit edilen 18 kânunusani tarihine şimdiden kabul etmeğe mütemayil gibi görünmediğini teyit ediyor.

Fransa hükûmeti, Berlindeki bankerler içtimaının nihayetlenmesinden evvel tamirat konferansının içtima tarihi hakkında kat'î bir karar almanın muvafık olmıyacağı kanaatindedir

Beynelmilel ziraat enstitüsü

ROMA, 2 A.A. — Mesaisine elli memleket murahhaslarının iştirak ettikleri beynelmilel ziraat Enstitüsü daimî komitesi müzakerelerini bitirmiştir. Komite mesaisine nihayet vermeden evvel mühim ziraat meseleleri hakkında verilen birçok takrirleri kabul etmiş ve Enstitü heyeti umumiyesinin ikinci içtimaının 16 teşrinievvel 1932 tarihinde yapılmasına karar vermiştir.

SON DAKİKA

Gazi Hz. nin teşekkürü

ANKARA, 2 A.A.) — Riyaseti Cümhur Kâtibi Umumîliğinden; Reisicümhur Hazretleri yeni sene münasebetile birçok zevattan aldıkları tebriknamelerden pek mütehassis olmuşlar ve yeni senenin milletimiz için yumunlu olması temennilerile teşekkürlerini iblâğına Anadolu Ajansını tavsit buyurmuşlardır.

Tapu harçları kanununda bir maddenin tefsiri

ANKARA, 2 (Telefonla) — Tapu harçları kanununun 16 ıncı maddesindeki tashihi kayıt ibaresindeki mana ve şümulün tefsiri zımnında Yozgat meb'usu Süleyman Sırrı Bey meclise bir takrir tevdi etmiştir.

Hukuk mezunlarının teşebbüsü

ANKARA, 2 (Telefonla) — İstanbul hukuk fakültesi talebe murahhası Şemsi Sezayi Bey Adliye ve Maarif vekâletleri nezdinde bazı temenniyatta bulunmak üzere geldi. Hukuk mezunlarının avukatlık yapabilmek için tâbi oldukları stajın kaldırılması ve hiç olmazsa müddetinin tenzili temennilerinden birini teşkil etmektedir.

Ankarada mesken tazminatı alanlar

ANKARA, 2 (Telefonla) — Mesken tazminatını peşin alan ve Ankarada oturan memurların ay ortasında Ankaradan infikâkleri takdirinde aldıkları miktardan kıstelyevm hesabile kat'iyat yapılıp yapılmıyacağının ve ay ortasında hariçten Ankaraya gelecek memurlara kıstelyevm hesabile mesken tazminatı verilip verilmiyeceğinin tefsiri hakkında hükûmet meclise bir tezkere göndermiştir.

Hitler " zaferden emin olabilirsiniz „ diyor

BERLİN, 1 A.A. — Hitler Alman ehalisine hitaben neşrettiği bir beyannamede diyor ki: "Cehennemin ateşleri arasında zafere kadar korkusuz yürümek fırkamızın şiarı olmalıdır. En büyük düşmanımız komünizmdir. Bunun kafasını ezinciye kadar mücadele edeceğiz. Fakat hareketlerimizde kanundan ayrılmıyacağız. Şimdi arkamızda 15 milyon Alman yürüyor. Önümüzdeki sene savaşımızın en cetin senesi olacaktır. Bu gidişle ilerlerlersek zaferden emin olabiliriz."

Irak'ta koleradan 1200 kişi öldü

BASRA, 1 A.A. — Kolera salgını temamen durmuş olduğundan sıhhî tekayyüdat kaldırılmıştır. Kolera Irakta 1200 kişinin ölümiyle neticelenmiştir.

Rusya'da büyük bir otomobil fabrikası

MOSKOVA, 2 A.A. — Nijninovgorod'deki büyük otomobil fabrikası işlemeğe başlamıştır. Bu fabrika senede 140 bin otomobil imal edecektir.

Beynelmilel müstemlekât senayi panayırı

ROMA, 2 A.A. — Beynelmilel müstemlekât sanayi panayırı müdiriyeti serginin gördüğü umumî rağbet üzerine 12 kânunusani'ye kadar açık bulundurulmasını karar altına almıştır.

Roma'da yılbaşı

ROMA, 2 A.A. — Yılbaşı münasebetile sarayda mutat veçhile kabul merasimi yapılmıştır. İlk önce Annonciade Şuvalyeleri, onlardan sonra âyan ve meb'usan murahhas heyetleri, nazırlar, müsteşarlar, mareşallar, amirallar. İtalyan Akademisi mümessilleri Faşist fırkası direktuvar heyeti ve kâtibi umumisi ve bir müddet sonra da devlet erkânı tebrikâtta bulunmuşlardır.

Leh - Rus müzakereleri

VARŞOVA, 2 A.A. — Gazeteler Sovyetler birliği hükûmeti ile Lehistan arasında iktısadî bir ademi tecavüz misakı akdi için yapılan müzakerelere büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Leh siyasî mahafili bu müzakerelerin yakında neticeleneceği hususuunda büyük bir nikbinlik göstermektedir. Bu müzakerelerin muvaffakıyetle nihayet bulması Sovyetler birliği ve Lehistan hükûmetleri arasında sulhperverane münasebetler teessüsünü ve siyasî gerginliğin ortadan kalkmasını intaç edecektir.

Faşist aleyhtarlarının Amerikadaki faaliyeti

VAŞİNGTON, 2 A.A. — Alâkadar Amerikan makamatı Faşist aleyhtarları arasındaki müfritlerin faaliyetinden ve bunların Amerika'da bulunan İtalyan diplomat ve konsoloslarını ile müteberanından bazılarına karşı gizlice yaptıkları fesat tertibatının büyüyüpgenişlemesinden dolayı telâş ve endişeye düşmüşlerdir. Amerikan posta idaresi bu yakınlarda bazı İtalyan ricaline ait olmak üzre ustalıklı bir surette paketler içine sarılmış bir çok bomba ele geçirmiştir

Londra'da Fransız güzel san'atlar sergisi

LONDRA, 2 A.A. — İngiliz Akademisi tarafından İngiliz kral ve kraliçesi ile Fransa reisicümhurunun himayeleri altında olarak Burlington House'ta tertip edilen Fransız güzel san'atlar sergisi bugün açılmış ve büyük bir muvaffakıyet kazanmıştır.

Italyan nufusunun yekûnu

ROMA, 2 A.A. — 1931 senesinin 21 Nisanından 30 teşrinisani tarihine kadar İtalyan tebaasının nüfusu 230,000 kişi artmıştır. Nüfusun yekûnu 41, 450.000 a baliğ olmaktadır.

Ispanyol komünistleri

SAN SEBASTİEN, 2 A.A. — Komünistler iki defa nümayiş yapmağa teşebbüs etmişlerdir. Müdahale etmeğe mecbur kalan polis, tabanca ateşile karşılanmıştır. Bir komünist mecruh düşmüştür.

Paris bankaları için 20 ton altın

PARİS, 2 A.A. — Kânunuevvelin ikinci 15 günü zarfında Felemenk tayyareleri Bourget'e takriben 300 milyon frank kıymetinde 20,000 kilo altın nakletmişlerdir. Amsterdam'dan gelen bu altın büyük Paris bankalarına aittir.

Otelde infilâk

BİLBAO 2 A.A.— Bir takım amele şehrin otellerinden birinde şofaz tesisatı yaparken bir infilâk vukua gelmiştir. İki amele ağır surette yaralanmış, otel hizmetçilerinden bir kadın ile bir garson da keza yaralanmıştır.

Romanya maliye nazırı Romada

ROMA, 2 A.A. — Romanya Maliye nazırı M. Argentoianu Napoli'den Roma'ya gelmiştir. Romen nazırı burada maliye ve siyaset alemlerine mensup rical ile mülâkatta bulunacaktır

Sahin ve Basmuharriri

Konsorsiyomun vazifesi hitam b

Ekonomi

Fransaya zeytinyağı ve pamuk ihracatımız

Son gelen malûmata nazaran kontenjana tabi tutulmaktadır

Fransa hükûmeti neşrettiği yeni bir kararname ile bir kısım mevaddı daha kontenjana tabi tutmuştur.

Kontenjana tabi tutulan eşya meyanında ihracat maddelerimizden olan pamuk ve zeytin yağı da bulunmaktadır.

Ofisten aldığımız malûmata nazaran, memleketimizden Fransaya pamuk ihracatımız 929 - 930 devresinde 2,189,000 lira 930 - 31 devresinde 1,245,000 lira ve 1931 devresinin Eylûl, teşrinievvel ve teşrinisani aylarında 200,000 liralık idi. Fransa pamuk müşterilerimiz arasında üçüncülüğü olmaktadır.

Fransaya zeytinyağı ihracatımız ise 1929 da 550,000 lira ve 1930 ilk on ayında 460,000 liradır. Fransa zeytin yağı ihracatımızda üçüncüdür.

Yeni kararname ile kontenjana tabi tutulan mevaddan memleketlere ne miktar tefrik edildiğine dair henüz malûmat gelmemiştir.

Kudüs bizden hububat istiyor

Kudüs mıntakasında bu sene mahsulâtın noksan olmasından dolayı, memleketimizden mahsulâtı ziraiye celbi için şimdiye kadar Ofise bir çok müracaat vaki olmuştur.

Ezcümle memleketimizden buğday, arpa ile kırmızı ve beyaz mısır istemektedirler.Ofis bu hususta alâkadar tüccarın ve bahusus Adana, Antalya ve Mersin tüccarının nazarı dikkatini celbetmiştir.

Bartın yumurta müşterisi arıyor

Bartın Ticaret odası Ofise müracaatla Avrupa yumurta ithalât müesseselerile temasa konulmak hususunda tavassutunu istemişti.

Ofis Bartın odasını Barslonda mühim bir yumurta ithalât evile temasa koymuştur.

Bartın Ticaret odasından dün Ofise gelen bir mektupta Ofisin ihracatımızın için gösterdiği bu cevvaliyetten dolayı teşekkür edilmektedir.

Zonguldağın bir aylık ticareti

Zonguldak limanından son bir ay zarfında 80,336 liralık ihracat yapılmıştır. Buna mukabil ithalât 26.528 liralıktır.

Iktisadî mücadelede Fransa

PARİS, 2 A.A. — Excelsior gazetesi, cihanda hüküm sürmekte olan gümrüklere ve paraya ait muzaaf himaye tedbirinin Fransa'nın haricii ticaretini uğratmış olduğu müşkilâta dair bir hulâsa neşretmektedir.

Fransa 5 hâdise karşısında bulunmuştur:

1 — 1931 senesi bidayetinden itibaren Fransa'daki emniyetten, Fransa'nın satın alma kabiliyetinden ve kredisinin mükemmeliyetinden istifade etmek isteyen bir takım ecnebi mahsullerinin Frasız piyasasını istilâ etmesi.

2 — Bazı devletler parasının ve bilhassa İngiliz lirasının bu memleketlerihracatı için sıkı birtakım primler teşkil edecek surette kıymetten düşmesi.

3 — Gümrük tarifelerinin yüksel tilmesi, meselâ İngiltere'de bu tarifeler % 50 ilâ 55 nisbetinde artırılmıştır.

4 — Ecnebi mahsullerinin satılmasını tahdit lehinde İtalya, İngiltere ve Almanya tarafından girişilmiş olan mücadele.

5 — Birçok devletlerin dövizlerinin kontroluna müteallik olan ve bu memleketlere yapılan ihracat bedeli olarak Fransa'nın matlûbu olan mebaliğin tesviyesini işkâl eden kanunları bu tehlikeli vaziyete karşı koymak için Fransa tarifelerin yükseltilmesi usulüne müracaat etmemiş, kontenjantman % 7 ile 15 arasında tahavvül eden kambiyo telâfi resmi ve döviz kontrolu vücude getirilmiş olan memleketler ithalâtına ait, ruhsatiyeler gibi yeni bir takım usuller istimalini tercih eylemiştir. Bu tedbirlerin neticesi olarak Belçika, protestoda ve müzakere icrası talebinde bulunmuş, İspanya ile İtalya da kontenjantman usulüne müracaat etmek suretile mukabeleibilmisle kiyam eylemiştir.

Bu yüzden cihanda iktısadi ve nakti bir mücadele zuhur etmiş olup bunun bir neticeye vâsıl olması cihan buhranının hitamına bir alâmet olacaktır.

Borsa fiatları

Kambiyo	Kapanış		
Fransız frangı	12	06	00
Ingiliz lirası	7	19	50
Dolar	47	28	12
Liret	9	01	47
Belga	3	39	58
Drahmi	36	94	50
Isviçre frangı	2	42	25
Leva	61	04	50
Florin	1	17	35
Kuron Ç.	15	84	00
Şiling A.	4	18	25
Pezata	5	58	50
Mark	1	99	58
Zloti	4	25	23
Pengo	3	76	46
Ley	79	47	00
Dinar	26	49	00
Çervonets	10	79	25

Tahvilât	Kapanış		
İ. Dahilî	00	00	
D. Muvahhade	37	50	
A. Demiryolu	16	90	

Borsa Harici			
Altın	9	55	
Mecidiye		49	00
Banknot	2	35	

Poliste

Bir tıraş pıçağı insanın başına neler açar?

Birisi ağır yaralandı ve hastaneye kaldırıldı, öbürü de...

Bir traş bıçağı, dün, iki arkadaş arasında bir cerh vak'asının tahaddüsüne sebebiyet vermiş ve biri hastaneye, öbürü de polis nezarethanesine sevkedilmiştir.

Vak'a şöyle olmuştur:

Beşiktaşta Hakkı paşa hanında Mehmet ve Abdülkadir isimlerindeki iki ehbaptan, biri, diğerinden kullanmak üzere jilet bıçağını istemiş, fakat öbürü de vermemiştir.

Bıçağı olmaya muvaffak olamayan Abdülkadir, taşıdığı bıçağı çekerek Mehmet Aliyi kasığından yaralamıştır. Mehmet Alinin feryadına gelen polis memurları, onu hastaneye kaldırmışlar Abdülkadiri de yakalamışlardır. Mehmet Alinin yarası tehlikelidir.

Alacak meselesi

Ali ve Hasan Basri isimlerinde iki kişi, bir alacak verecek meselesinden Bahçekapıda kavga etmişler, Hasan Basri, Ali ef. yi yaralamıştır.

Gözünü patlatmış

Hasköyde oturan Ali ile marangoz Mehmet ef., alış verişteki pazarlık yüzünden kavga etmişler, Ali, marangoz Mehmet'e bir yumruk atarak gözünden yaralamıştır. Mehmet tedavi altındadır.

Meçhul adamın işi

Çiğaloğlunda oturan İshak Kemal ef. dün gece geç vakit evine dönmektedir.

Kemal ef. Ciğaloğlunun tam dört yol ağzına geldiği bir sırada ansızın karşısına tanımadığı bir adam çıkmış ve İshak ef. nin üzerine atılmıştır.

İshak ef. neye uğradığını şaşırıp düşünüp dururken meçhul adam Kemal ef. nin vücudunun müteaddit yerlerine bir kaç bıçak darbesi indirmiş ve ortadan savuşmuştur. İshak Kemal ef. polisçe tahtı tedaviye alınmıştır.

Bu meçhul carihin hüviyyetinin tesbitine çalışılmaktadır .

Vilâyette

Maaş Verildi

Kânunusani maaşı dün verildi

Kânunusani umumi maaşı dün verilmiştir. Kırk kuruşa kadar olan eytam ve eramil maaşlarının on senelikleri de bugünlerde verilecektir.

Eytam, eramil, ve mütekaidinin kırk kuruş ve daha aşağı maaş alanları on senelikleri Eminönü malmüdürlüğünce Salı gününden itibaren tediye edilecektir.

Belediye vezneleri

Belediye muhasebe usulü nizamnamesinin veznedarlık hakkındaki hükümlerine göre, belediyelerin, banka şubesi olan yerlerde vezneleri ilga edilmiştir. Veznedarlık vazifesi banka şubelerine verilmiştir.

Askerlik ve kaymakamlar

Kaza kaymakamlarının askerliğe gittikleri ve geldikleri tarihlerin muntazam tutulması Dahiliye Vekâletinden vilâyete bildirilmiştir.

Yeni vekâletler

Yeni vekâletlerin ihdası vilâyete bildirilmiştir.

Kaçakçılık hakkında bir tamim

Vilâyet, kaçakçılık hakkında mülhakata yeni bir tamim göndermiştir. Bu emre göre kaymakamlar, nahiye müdürleri ve heyeti ihtiyariye azası kaçak maddelerini takip ederek meydana çıkaracaklardır.

Küçük Haberler

* Veremle mücadele cemiyeti heyeti idaresi çarşamba günü saat 15 te mutat içtimaını aktedecek ve cemiyetin senelik kongresinin gününü de tesbit edecektir.

* Orman Amenejman gruplarından İstanbul grupu evvelce yapılan orman plânlarını vekâlete göndermişler ve yeni den de Bolu vilâyetine tâbi Peynirli düz ormanlarının plânlarını ikmal ederek Ziraat vekâletine göndermişlerdir.

Vilâyetlerde bulunan diğer Amenejman grupları da faaliyete devam etmektedirler.

Verilen malûmata göre, bu gruplarda memur edildikleri ormanların plânlarını tanzim ederek vekâlete göndermişlerdir.

Çekmece yangını faciası

Çekmecede Göl kâtibi Etem Beyin evinden çıkan ve iki ihtiyar kadının yanmasına sebep olan feci yangın hakkında mahallî zabıtasınca yapılan tahkikat temamile ikmal edilmiştir.

Bunun neticesinde madam Ağavninin odasındaki mangalla bu yangını çıkardığı ve kendisile beraber Etem Beyin valdesinin de yanmasına sebebiyet verdiği, başkaca kimsenin bir sunu takriri olmadığı tesbit edilmiştir.

Bugün yangın yerinde cesetler aranacaktır.

Acaba neden öldü?

Dün Beyazıttan geçmekte olan bir kadın birdenbire düşerek, bayılmış ve hemen otomobille Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Fakat kadıncağız daha hastaneden içeri girerken ölmüştür.

Hastane doktorları yaptıkları muayenede kadının ölümünü şüpheli görmüşler, zabıtayı haberdar etmişlerdir.

Zabıta da müddei umumiliğe haber vermiştir. Bu haber üzerine kadının cesedi otopsi yapılmak üzere morga nakledilmiştir. Kadının hüviyeti tesbit edilmiştir.

Dükkânda ölüm

Ankara caddesinde 97 numaralı dükkânda tütüncüluk ve kırtasiyecilik eden Arsen Keşişyan ef., dün akşam dükkânında ansızın ölmüştür.

Ceset belediye doktoru tarafından muayene altına alınmıştır.

Spor

Anadoluda (Kara kucak) denilen tarz başladı

Haliç kulübü bu akşamki müsabakasında bu tarz güreş yaptıracaktır

Antrenör Yusuf Pehlivan

Haliç idman kulübünün ilân ettiğimiz serbest güreş müsabakası bu akşam yapılıyor. Bu akşamki güreşin bir kaç noktai nazardan ehemmiyeti vardır.

Bir kerre güreş bizde sadece köy düğünlerinde yapılırdı ve hiç bir resmî kayıt ve şarta tabi değildi.

Herkes babalarından gördüğü tarzda güreşirdi. Halbuki sporun bu şubesi bizim millî sporumuzdur.

Türk dediğimiz zaman Kurd dereli 'nin, Kızılcıklı Mahmudun ve daha birçok güreş istidatlarının bıraktığı muvaffakiyetlerden dolayı insanın aklına ilk önce güreş gelir, hemde serbest güreş....

Serbest güreş bizde şimdiye kadar yağlı yapılır ve onun ismine alaturka güreş denir. Alaturka güreş ile serbest güreş arasında bir çok farklar vardır. Bir kere alaturka güreşte öyle oyunlar vardırki serbest güreşte bunlar tatbik edilemez. Meselâ paça kapma, kazık oyun, şiraze peşkavzı gibi. Serbest güreş mayo ile yapıldığı için bu oyunları tatbik etmek kabil değildir. Ancak Anadoluda bu tarz yavaş yavaş kendiliğinden çekiliyor ve yerine kara kucak kaim olmaktadır.

Kara kucak bu nevi güreşn kisbetsiz yapılanıdır.

Şimdi Haliç kulübünün ön ayak olduğu bu hareketin yani kara kucak yapan güreşci yetiştirmek...

Memleketimizde kara kucakcılar çoğalınca serbest güreşcilerimiz meydana çıkacaklardır. Nitekim bugün dünya şampiyonu olan Cim Londos kara kucağın döğüşünü yapıyor. Şurası muhakkak ki içimizde Cim Londosun güreştiğini gören yoktur. Biz bu adamı ancak bir iki kere sinemada gördük ve anladık ki bu adam güreşmiyor dövüşüyor. Tatbik ettiği oyunlar mahtut ve çok basittir. Yalnız güreşe sıkı girişmeleri ve girişirken hasmının kafasına, göğsüne suratına sıkı darbeler indirmesi rakibini sersemletiyor. Halbuki serbest güreşte böyle bir şey yoktur. İşteHalicin tertip ettiği müsabakada serbest güreş yani kara kucak yaprlacaktır çarpışacak olanlar şunlardır.

Kastamonili Hüsnü 87 kilo, Kararlı Arif 110 kilo, Edirneli Himmet 110 kilo, Sivaslı Mehmet 95 kilo, Manisalı Rifat 75 kilo, Urfalı Salih 90 kilo, Çoban Mehmet 107 kilo, Edirneli Hüseyin 79 kilo.

Kara Ali ve Cemal de bu güreşlere iştirak edeceklerdir. Ancak dune kadar henüz gelmemişlerdi.

Onların sikleti de 108 ile 87 dir.

Yalnız kimin kimle güreşeceği arada kura neticesinde malûm olacaktır. Müsabakaların neticelerini Salı günkü nüshamızda ve mufassal tafsilâtı da perşembe günü spor sahifemizde vereceğiz.

Sömestr maçları

Olimpiyat spor mecmuasinin bir sömestr kupası koyduğunu dünkü nüshamızda yazmıştık. Dün bu maçların ilk üçü stadyomda oynanmış ve pek meraklı olmuştur. İlk maç Galatasaray orta kısmı ile Gazi Osman Paşa mektebi arasında olmuş ve Galatasaray 6—0 galip gelmiştir. İkinci maç Galatasaray lisesi takımı İstiklâl lisesi ile oynadı ve dokuz sıfır kazandı. Üçüncü maç Feyziati ile Nafıa fen oynadı ve üç sıfır Feyziati kazandı.

İzmir maçları

İZMİR, 1 A.A. — (Gecikmiştir). İstanbul'dan üç maç yapmak üzere şehrimize gelen İtalyan takımı bugün Alsancak Spor sahasında birinci maçı Altay takımı ile yaptı. İki günden beri mütemadiyen yağan yağmurlar ortalığı çamur deryasına gark etmişti. Bugün de hiç durmıyan yağmur sahayı göl haline getirmişti. Havanın muhalefetine rağmen saha pek çok spor meraklılarile dolmuştu. Saat tam on beşte evvelâ İtalyan takımı ve bunu takiben Altay'lılar alkışlar arasında sahaya çıktılar. Çoktan beri sahada görmediğimiz Altay'lı Vehap Bey de ceza müddeti hitam bulduğu için takımda mevki almıştı. Saat on beşi on geçe hakem M. Favlerin idaresinde oyuna başlandı. İlk akını İtalyan'lar yaptı isede Altay müdafileri hücumu kestiler. Ve mukabil taaruza geçtiler. Top ekseriya İtalyan kalesi önünde dolaşıyordu. Bu sıralarda güzel bir pas alan Vehap uzaktan çektiği sıkı bir şütle Altaym ilk golünü kaydetti. Hava yağmurlu ve saha çamurlu olduğundan her iki takım forları paslaşamıyorlardı. Ekseriya müdafilerin uzun atışlarından istifade ederek hücuma geçiyorlardı. Top gene İtalyan kalesi önünde dolaşmakta iken Vehap ikinci golü kaydetti. Bu golden sonra İtalyan'lar çalışmağa başladılar. Fakat Altay da canla başla çalışıyordu. Altay üçüncü golü de kaydetti. Santrden topu ayaklarına alan İtalyan'lar bir iki paslaşmadan sonra ilk gollerini kaydettiler. Bundan sonra Altay aleyhinde verilen bir panaltıdan İtalyan'lar istifade edemediler. Haftayimin bitmesine beş dakika kala Altay dördüncü golü de kaydetti. Haftayimin bittiği zaman vaziyet şu idi. Altay 4,- İtalyan'lar 1,- ikinci haftayim başladığı zaman İtalyan'lar vaziyetlerini düzeltmeğe çalışıyorlardı. Beşinci dakikada ikinci gollerini yaptılar. Bu sırada yağmur şiddetlendiği için hakem oyunu tatil etti. Bu suretle Altay'lılar 4 - 2 galip geldiler. İkinci maç yarın Altınordu takımile yapılacaktır.

Futbolcularımız Atinada

ATİNA 1 — Türk futbolcuları bu sabah Pireye gelmişler ve sporcular tarafından hararetle karşılanmışlardır. Muhtelif klüpler namına buketler takdim ve Türkçe olarak beyanı hoşamedi edilmiş, otomobillerle Atinaya gidilerek Akropol oteline inilmiştir.

Türk sporcuları, yılbaşı münasebetile yapılmakta olan resmi geçide davet edildiler. Sporcular için iyi bir program hazırlanmıştır.

Fırtına var!

Gelen malûmata nazaran Akdeniz ve Karadenizde hafif fırtına vardır. Maamafih bir kaza olmamıştır.

Yeni borsa komiserini ziyaretler

Şehrimizdeki ecnebî bankaları direktörlerinden bazıları dün yeni borsa komiseri İhsan Rifat Beyi ziyaretle görüşmüşlerdir.

Büyükada kadastrosu bitti

Büyükaadada çalışmakta olan kadastro heyetleri adanın kadastrosunu ikmal etmiş, tapu senetleri ve çapıları sahiplerine verilmek üzere evrakın tapu idaresine dervine başlamışlardır .

Konsorsiyom Kalktı

Borsa muamelâtını Cumhuriyet merkez bankası takip ediyor

Cümhuriyet Merkez Bankası İstanbul şubesi dün konsorsiyom işlerile beraber muamelâta başlamıştır.

Dün Borsada arz ve talep Cümhuriyet Merkez Bankası tarafından takip edilmiş ve fazla arz banka tarafından alındığı gibi, fazla talep te karşılanmıştır.

Konsorsiyomunu kârı Merkez Bankasına devredilmektedir. Bankalara ait olan hisseler ise iade edilmektedir.

Edirnede Feyzan

Kabaran nehirler şehri tekrar tehdit etmektedir

Edirneden gelen haberlere göre bir haftadanberi devam eden lodos ve sıcak hava, evvelce tahmin edildiği gibi, karları eritmiştir.

Bu suretle Tunca ve Mericin suları yükselmeğe başlamıştır.

Sular mütemadiyen yükseldiğinden herkeste yeni bir seylâp korkusu vardır. Yağan şiddetli yağmurlardan sonra sular yataklarından taşmağa-başlamıştır.

Sular birçok yerleri kaplamıştır. Edirne korusu tamamen su altındadır.

Kara yolunda yarım metro derinliğinde sular vardır. Mamafih münakalât kesilmemiştir. Bulgaristanda Harmanlıkta2 şimendüfer köprüsünün yıkılması üzerine dün gece beklenen Avrupa treni bu sabah ta gelmemiştir.

Avrupadan gelen bu tren Edirne İstanbul trenile birleşeceğinden İstanbul treni Avrupa trenini almadan İstanbula hareket etmiştir.

Avrupa ile tren münakalâtı, Bulgaristanda mevcut diğer şimendifer hatlarından istifade ile temin edilecektir.

Feyzan, şimdilik korkulu bir halde değildir. Fakat tehlike elân bakidir. Çünkü sular hâlâ yükselmekte devam ediyor. Edirne - Karağaç treni de işlemiyor.

İZMİR,1 — Şiddetli yağmurlar başladı, Bahribaba göl haline geldi. Karantina ve Reşadiyeye tramvay ve otomobil işlemiyor. Kordan semti de denizden yükselen sularla doldu. Hiç bir vesait hareket edemiyor. Vaziyetin geçen seneki seylâba dönmesinden endişe edilmektedir.

İZMİR, 2 — Yağmur kesilmiştir. Belediye amelesi sokakları temizliyor. Belediye, kendi amelesi kâfi olmadığından yolların temizlenmesi için dişarıdan amele tedarik etmektedir.

Maarif müsteşarı Edirneden geldi

Maarif müsteşarı Salih Zeki B. Edirnedeki teftişatından avdet etmiştir. Müsteşar B. Edirnedeki umumi Maarif vaziyetinden memnun kalmıştır.

Yeşil hilâl içtimaı

Yeşil Hilâl cemiyeti merkez heyeti bugün saat on yedide sıhhî müzede toplanarak sarhoşluktan mütevellit otomobil kazaları hakkında verilen takriri müzakere edecektir. Ayni zamanda kış müsameresi ve konferanslarını tesbit edecektir.

Bel

Ete Meselesi

Komisyon yeni bir formül arıyor

Et komisyonu vazifesini bitirmiş ve sığır ile karamana narh koymağa karar vermişti. Fakat bu kararın tatbiki için sonradan çıkan bazı muarız fikirlerden dolayı faaliyete geçilememiştir. Et işini halletmek için şimdi başka şekiller aranmağa başlanmıştır. Et komisyonu yeniden faaliyete geçecektir. Komisyon dün Vali ve Belediye reisi Muhiddin Beyin riyasetinde tekrar içtima etmiştir. Komisyon üç saat kadar müzakeratta bulunmuştur. Komisyon içtimalarına devam edecektir.

Vakit küresi sonbaharda işliyecek

Galata kulesine vakit küresi konacağı için Belediye kuleyi, vakit küresini işletecek olan ticareti bahriye müdürlüğüne devretmek için hazırlıklara başlamıştır. Ticareti bahriye müdürlüğü ise vakit küresini yerine koymak ve işletmek için lâzım gelen tahsisatı 1932 bütçesine koyabilecetkir.

Bu vaziyette küre ancak sonbaharda işliyebilecektir.

Darülâceze için bugün toplanılacak

Belediye Darülâceze komisyonu ve Darülâceye himaye komitesi bugün Muhiddin Beyin riyasetinde müstereken bir içtima aktedeceklerdir. Bu içtimada Darülâcezenin ıslahı ve müesseseye yardım şekilleri görüşülecektir. İçtimaa mali müessesat ve hayır teşekkülleri mümessilleri de iştirak edecektir.

Gazi köprüsü şartnamesi hazırlandı

Gazi köprüsü inşası için şartnamenin muhtelif lisanlarda tercümesi ikmal edilmiştir. Şartnamenin ilân gününü şehir meclisi tayin edeceği için şubattan evvel ilân edilemiyecektir.

Şartname yerli ve ecnebi matbuatta ayni gün ilâna başlanacaktır.

Ada kablosu tamir edildi

Bundan on beş gün evvel kablo bozulduğu için Adaya cereyan gitmemiş ve elektirikler yanmamıştı. Kablolar tamir edildiği için elektrikler evvelki akşam tekrar yanmağa başlamıştır.

Sirkeci-Şişli hattı

Tramvay şirketi Sirkeci ile Şişli arasında yeni bir hat tesis etmişir.

Izmirde satışa devam ediliyor

İzmirde müzayede ile satılığa çıkarılan Yunan emlâkinin müzayedesine devam edilmektedir. Şimdiye kadar satılan emlâkın ekserisi gayrimübadiller tarafından satın alınmıştır.

Gayrimübadiller takdiri kıymet komisyonuna, son zamanlarda mallarına kıymet takdir ettirmek üzere alâkadarlar tarafından yeniden müracaatlar vaki olduğundan, komisyonun işleri fazlalaşmıştır. İşler ancak bir senede ikmal edilebilecektir.

Ankara intibaları: Necati Bey merhumun mezarı başında ve Reisicümhur Hazretlerinin provalarında bulundukları akın piyesinde bir sahne

Siyasî Tefrika

Milliyet

umdesi «Milliyet» tir.

3 K. SANİ 1932

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları:
24310 — 24319 — 24318

ABONE ÜCRETLERİ

G	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
12 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nushalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy meteorolî rasat merkezinden aldığımız malûmata göre bugün hava bulutlu ve fasılalı yağışlı geçecektir. Rüzğâr şimal istikametten esecektir: 2-1-932 tarihinde tazyıkı nesimi 758 milimetre, azamî suhunet 6 asgarî suhunet 4 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Kanlı Mahmudun hikâyesi

Vaktile Firuzağa taraflarında mı, Aksarayda mı, Üsküdarda mı iyi hatırlamıyorum, Kanlı Mahmut isminde maruf bir kabadayı varmış ki; otuz sene müddetle bütün İstanbul kabadayılarını sindirmiş ve İstanbulda büyük bir nam almış.. Otuz senelik bu heyecanlı ve kanlı hayattan sonra elli yaşlarına doğru artık elini eteğini çekmiş ve şehrin ücrâ bir köşesinde bir kahve açarak sakin bir ömür sürmeğe başlamış..

Bir kış günü kanlı Mahmut birkaç yaşlı müşterisile ufacık kahvesinde ocağının başında, otururken içeri on altı on yedi yaşlarında bir genç girmiş ve kapıyı açık bırakmış..

Dışarının soğuk havası zaten güç ısınan kahveye doldu ğunu gören kanlı Mahmut daha kapının önünden uzaklaşmamış gence :

— Delikanlı şu kapıyı it! Demiş...

Çocuk bu sözü işitir işitmez açmış ağzını yummuş gözünü;

— İt senin gibi olur... dan tutturmuş ne ana, ne avrat bırakmış sövmüş, saymış... Oradakiler böyle ağır tecavüze uğrayan Mahmudun oracıkta çocuğu haklayacağını düşünürlerken beriki hiç ses çıkarmamış...

Delikanlı da bir iskemle çekip:

— Bana bir hafif şekerli kahve yap! demiş...

Mahmut kahveyi pişirmiş, bu ateşli müşteriye sunmuş... Genç müşteri kahveden bir yudum içtikten sonra :

— Tuuu! Bu ne berbat kahve! Bulaşık suyu gibi!.. Kahvehane açmadan evvel kahve pişirmesini öğren be herif... ilh. diyerek bir sürü lâf daha etmiş ve çıkmış gitmiş...

Kanlı Mahmut yine sakin sakin ucağın külünü karıştırıyor.. Müşterilerden birisi dayanamayıp sormuş..

— Yahu, sana ne oldu böyle?.. Çocuk ağzına gelen herzeyi etti, sen aldırmadın; biz zannettik ki.....

Mahmut içini çekip cevap vermiş :

— Hey kuzum! Ben kanlı Mahmut olmak için otuz sene emek verdim, ömür çürüttüm.. Şimdi çekildim oturuyorum...

Şu çocuk geldi... Halinden anladım ki; benimle hır çıkarmak istiyordu.... Niyeti de çabucak şöhret almak... Şimdi ben ona uysam da tığlasam, "bak kanlı Mahmut artık sabi sübyanla uğraşıyor!,, diye ayıplıyacaklar.. Yapmasam o beni tığlayacak... Otuz senede aldığım şöhreti "Kanlı Mahmudu vurmuş,, diye beş dakika da kazanacak... Mahkemede de belki yaşı müsait değil diye beraet edecek... İyisimi aldırmazsın.. Ben de tutulmadım, boş verdim... Daha söyleseydi, karagola gidecektim... Demiş...

Naşit ...

Ara sıra şu sözleri söyleriz...

— Adam gelin Naşide gidelim, güleriz...

Bunu söyliyenler ekseri Naşidin kıymetini takdir edemiyenlerdir.. .

Geçende köprübaşında Yenicamiye doğru giderken Naşidin bir ilânını gördüm... Bu akşam bir orta oyunu oynıyacakmış.... Bu münasebetle Naşit hakkında birkaç satır yazmak istedim...

İnsan artist doğar.. Eğer artist doğmazsa taş çatlasa artist olamaz... Bunun içindir ki hakikî artist azdır ve onun için dir ki; her istiyen artist olamaz...

Naşit doğarken artist idi.. Ben onu aşağı yukarı yirmi iki yirmi üç senedir tanırım... Daha saray müzikasında genç bir artist iken çocukta harikulâde istidat görünüyordu.

Naşidin yegâne talisizliği iyi usta bir (impresario) ya düşmemesidir.

Eğer memleketimizde san'at daha iyi takdir edilse ve dediğim gibi Naşit te bir ehlinin eline düşse idi, şarkın bir Moris Şovalyesi olması işten bile değildi...

Sırası gelmiş iken burada yazayım... Vakıa o kendi hesabına çalışır, para kazanır ve bizim tiyatrocu ve orta oyuncuları arasında Hasan merhumdan sonra yegâne refah ile yaşıyabilen bir adamdır. Bu vaziyetini terkedip aylıklı olarak bir yere girmek istemiyeceğine de şüphem yoktur. Fakat ne yapıp yapmalı bu müstesna adamı Darülbedayiin kadrosuna fahri âzamı olur, başka bir şekil mi bulunur, sokmalı!.. Buna muvaffak olursak Türk san'ati namına büyük bir kazanç olur..

Ben Naşit hakkındaki bu satırları neden yazıyorum bilirmisiniz?.. Bizde bir adamı ölmeden evvel metetmezler de, ben ona istisna olsun diye yazıyorum..

FELEK

Hikâye

Sen de anlarsın!

Semiha, türkü söyliye söyliye merdivenlerden yukarı kata çıkıyordu. Annesi de, mantosunun yüzü solduğu için, sökmüş, tersini yüz yapmağa savaşıyordu... Fakat, parçalarını bir türlü biçimine getiremiyordu...

Kızına seslendi:

— Semiha! Gel! Şunu beceremiyorum, nasıl olacak?..

— A, anne şimdi gelemem doğrusu.

Huyunu bildiği için anladı muhakkak bir yere gidecekti.

— Ne o! Bir yere mi, gideceksin yoksa?...

Bu sefer ses yok..

— Kızım gelsene! Üzmesene, anneni..

Gene ses yok.

— Aman bu kızdan, çektiğim yeter oldu..

Semiha merdivenlerden sert sert indi, oda kapısını açarak:

— Aman! Bu evin hizmeti hiç bitmez, tükenmez.. Sabahtan akşama kadar uğraşırsın, didinirsin, toplamaktan usanırsın, o, ne biter, ne tükenir, ne de usanır vesselâm. Birgün değil ki, hergün hergün.. Hafta ay, sene de değil, ölünceye kadar..

Sabahleyin kalk, mangala kömür koy, yak, kahvealtı hazırla, sonra bulaşıkları yıka, ortalığı süpür, taşlık yıka mutbaktaki kapları yerleştir..

Onun arkasından öğle yemeği, onu koy, topla derken efendim akşam için tedarik, işte koca gün bitti, gitti.. Demek hiç bir yere çıkmayalım, bir arkadaşa kadar gitmeyelim.. Öylemi? bak, elâlemin kızları, barlarda, sinamalarda, geziyor, evde de bir iş yapmıyor. Ben iki adımlık bir arkadaşa, kapu aşırı bir komşuya kadar gidemiyorum. Nedir bu canım!

Annesi ses çıkarmıyacak oldu. Fakat o halâ devam ediyordu:

— Bugün biraz işten ara bulduk, Sıdıkaya kadar gideyim diyordum, ortaya mantoyı çıkardın..

— Eyiya, kızım.. Sana gitme demedim ki, aklım karıştı gel şu parçaları bir araya koy diye çağırdım.. Sen söylemedik söz bırakmadın.. Hem elâleme ne bakıyorsun, onlar ne olursa olsun.. Kendi işini bil, bugün, şunu bir şeye benzetelim. Ne vakit olsa gezmeğe gidersin. Gezmek kaçmıyor ya!

— Evet, gezmek kaçmıyor, bugün bu. Yarın da, çamaşır, ütü. İşte o zaman. A. kızım bugün her şeyi yüzüstüne bırakıp ta gitmek olur mu ya, dersin değil mi?

Annesi baş edemiyeceğini anladı :

— Aman! Size lâf anlatmak, söz bulmak, kimin haddine düşmüş zamane kızları. Biz eskiler, değil böyle söyleyip te yaptırmak, her şeyi kendimiz bilir, yapar. Annemizin bir dediğini bir daha söyletmez, yesir gibi çalışırdık..

— Ne yapalım, o eski zamandı. Şimdi yeni zaman, asrî zaman, bu yolda hareket etmek lâzım..

— Ne demişler, menşur (meşhur) kelâm: Yumurta tavuğa akıl öğretecek, ne demeğe hakkın var.. Ağzının payını al da otur aşağı..

Semiha baktı ki vakit geçiyor, hemen koşa koşa, gitti hazırlandı, aşağı indi, iskarpinlerini giydi:

— Anne allaha ısmarladık, mantoyu müsait vakitte biçimi ne koyarız, dedi, kapıyı çekti, gitti...

Annesi arkasından bağıra kaldı:

— Ana oldum da, ben bu kıza lâf anlatamadım..

Yarın, öbürgün başına ev gailesi düşsün sen de, anlarsın dünyanın kaç bucak olduğunu..

Kari Sütunu

Bir durak yeri lâzım..

Karilerimizden aldığımız müteaddit mektuplarda Kurtuluş tramvay hattı üzerinde Tepeüstü ile Sinemköy arasında bir durak yeri yapılması temenni edilmektedir.

Karilerimiz, bu iki durak yeri arasında mesafeyi yaya yürümek mecburiyetinde kaldıklarından şikâyet etmektedirler.

Sigara kâğıdı çıkmıyor.

Kadın bir kariimiz yazıyor: Bendeniz tütün içerim. Şimdiye kadar aldığım paketlerden bir tanesinin bile içinden yetişecek miktarda kâğıt çıktığını görmedim. Kaçak sigara kâğıdı kullanmış olmamak için artan tütünleri dökmek mecburiyetinde kalıyorum. Acaba bu paketlerin içine hiç olmazsa elli yaprak sigara kâğıdı konulsa kıyamet mi kopar?

Ikinci noterliğin bir tavzihi

İkinci noterlik dairesinde eshabı mesalihin muamelâtının tesri edilmediğine dair bir kari imizin mektubunu neşretmiştik.

Dün noter Hasan Beyden aldığımız bir varakada, mevzuu bahis mütaleanın varit olmadığı, eshabı mesalihin muamelâtı muntazaman cereyan etmekte olduğu bildirilmektedir .

Mühim ilân

Takarrür eden fevkalâdelik. İKTISADİ BUHRAN DOLAYISİLE bilûmum Nestle çikolataları fiatlerinden % 20 TENZİLÂT yapılmıştır. Belli başlı dükkânlarda teşhir edilen YENİ FİATLERİ her yerden muhakkak istemek HAKKINIZDIR.

Kaçakçılar: 8

Kaçakçı yolları Üzerinde Mardin..

Mardine gittiğim gün çarşıda bir gram şeker yoktu. Buna hayret etmemek kabil değildi. Hududun karşısındaki bir kasabada şeker olmasın!.

On beş gün kadar Mardinin civarındaki kıt'alar arazî tatbikatı yapmış, köylere yayılmış, kaçak yolları bu köylerin civarına düştüğünden kaçakçılar cenupla mekik dokuyamamışlar.

Onun için şeker kaçırılamamış..

* * *

Çünkü Mardine, şeker, gaz, Japon bezi, ot ipek hep kaçak gelir...

5000 lira vererek 400 sandık şeker alan bir tacirin gümrüklü şekeri aylarca elinde kalmış.. Eğer kaçakçılık olmasa bu tacir ayda en aşağı gümrüklü 400 sandık şeker satacak ve devlet haznesine borcunu ödeyecekmiş..

Mardinin çarşısında gümrüğü verilmiş eşyaya rastlamıyacaksınızğ demişlerdi..

* * *

Bir ahbabım anlattı:

Burada hiç bir ev yoktur ki cenuba her birine bir altın vererek bir, üç beş ot ipek yatak örtüsü almamış olsun. Mardinden Payas'a kadar hiç bir vatandaşın kaçak örtünün altında uyku kaçmaz..

* * *

Mardinde kırk bin liralık kaçak tutulmuş.. Bunu alâkadarların ağzından duydum. Fakat bu tutulan mikdar, kaçanın ne kadarıdır, onu kimse bilmiyor..

Andiver kaçak depolarını, Kamışlı kaçak depolarını, Amoda ve Karmani kaçak depolarının, Şark Anadolusuna kaçak sokan yolları hep Mardin vilâyetinden geçer, bu 40,000 liranın ne hükmü olur..

Yer yüzünde kefaretini bundan az ödeyen bir günahı duymadım.

* * *

Mardin tüccar bir kasaba idi. Siirt'in, Diyarbekirin, Elâzizin Bitlis'in ticareti buradan geçerdi.

Mardinde komisyoncular, it halâtçılar bu yüzden geçinirdi.

Kaçak havası Mardini saralı, bunlar işsizdirler.

Köyler, kaçak ticaretinin pazarıdır. Küçük esnaf köyden vücudüne yirmi otuz çorap sararak, puşi, ot ipek çarşaf sararak kasabaya geliyor .

Korkusuzlar, mahalle içlerinde, evlerini kaçakçı dükkânı yapmışlar....

Büyük ticaret evleri ne yapacağını bilmeden bocalayıp duruyor.

Mardin halkı, yalnız günün menfaatini tanıyor. O gün ucuz kaçak yerken, bastığı dalı kestiğini unutuyor. İki üç sene dir, bu böyle oldu.. Mardin böyle sarsıldı..

Hükûmet tedbirlerini alır, o didinir, uğraşır... Fakat bu betate karşı mardinlinin içinde kendi şuurundan doğan bir aksülâmel doğmadıkça Mardin ticareti hep sonbahar havası yaşıyacaktır. Naşit HAKKI

SİNEMALAR

Önümüzdeki Çarşamba akşamı
ELHAMRA SİNEMASI
(Yanık Kalpler) ve (Mavi Melek)
filmlerinin büyük mübdiası
MARLENE DİETRİCH'in
son şaheseri olan
27 No CASUS
filmini takdim edecektir. Bir kadın hafiyesinin tehlikeli aşk sahnelerini musavverdir.

MAJİK SİNEMASINDA
DİŞİ KÖPEK
JANİE MARESE ve MİCHEL SİMON tarafından temsil edilen bu muazzam Fransızça film bir kaç gün daha devam edecektir.

No 6 OCAK ARKADAŞLARI
G. W. PABST'ın bu Fransızça ve Almanca şaheseri pek yakında
MAJİK SİNEMASINDA
başlayacaktır.

BUGÜN

MELEK sinemasında
NANCY CAROLL ve CHARLES ROGERS
tarafından
AŞIKLAR KLÜBÜ
herkesi eğlendiren tamamen renkli operet filmi

ELHAMRA sinemasında
ANNY ONDRA
ANNY ŞOFÖR
2 saatlik kahkaha filminde

Geç kalanlar
ASRİ SİNEMADA
Haftanın büyük muvaffakiyeti ve kahkaha tarihine kayıt edilecek film olan
ZOR NiKÂH
son eserinde mutlaka gidip görünüz.
Saat 16,30 matinesinde ve suvarede
ZENGİN VARYETE NUMARALARI

Venedik kanalında, Büyük Cazino de Paris'de, muhteşem harem sarayında cereyan eden bir dram:
HAREM ESRARI
Don Jose Mojica
ve
Carmen Larrabeiti
tarafından. Pek yakında
OPERA'da

LARSAN ÖLMEMİŞTİR..
Kendisini pek yakında
SİYAHLI KADININ KOKUSU
filminde tekrar göreceksiniz.

İki cinsiyet arasında bir kin Esrarengiz bir cinayet, aslanlar üzerinde ölüm atlayışları..
İşte LİANE HAİD
tarafından temsil edilen
AŞK ve CİNAYET
nam son film pek yakında
ARTİSTİK'te

TÜNELDE BİR DELİ

Dün akşam Tünelde saat beşi 46 geçe 36 yaşlarında görünen bir efendi birdenbire kahkaha ile gülmeye başlamıştır. Bu zat deli zannedilerek yakalanmış ve isticvabında ASRİ sinemada büyük muvaffakiyetle gösterilmekte olan ZOR NİKÂH filminin komik sahnelerini elân hatırladığını beyan ettiğinden heman serbest bırakılmıştır.

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok Aşısı
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.

Beş Hasta var!
Etem İzzet Beyin yeni ve son romanı kitap halinde çıktı.
Bütün kitapçılarda vardır. Ciltli 200, ciltsiz 175 kuruş. Tevzi merkezi Suhulet kitaphanesi..

Milliyet'in Edebî Romanı: 1

Güzellik Kraliçesi

Nezihe Muhiddin

Belkıs, aynanın karşısında.. Lâmeli krizanteme beyaz tuvaletinin üstünde münasip bir yer araştırınken yatak odasının kapısı açıldı. Içeri zarif ermin kabına sarılmış olgun vücudile Lâmia girdi ve telâşla :

— Hazırlanmadın mı Belkıs? - dedi - saat tam dokuz. Halbuki bizim uzunca bir yolumuz var. .

Sonra vukuflu ve seri nazarlarla arkadaşının tuvaletini gözden geçirmeğe başladı.

Belkıs biraz durgun ve neşesiz görünüyordu. Elindeki krizantemi göstererek :

— İşte şu krizantemi bir türlü yerleştiremedim. Ondan sonrası hepsi tamam.

Lâmia gözlerini arkadaşının yüzüne çevirdi :

— Krizantemden evvel yapıacak daha çok işler var... bir kere yüzüne bir az pudra lâzım.. Daha.. Daha haydi sen tuvalet masasının önüne geç te bu işleri ben tamamlayım.. Vakit geçirmiyelim, Lâmia çapkın dudaklarının bol ve şuh gülüşlerile Belkısı tuvaletin önüne çekerken gevezeliğine devam ediyordu :

— Tenis maçına gitmiyorsun yavrum.. Güzellik balosuna gidiyorsun..

Belkıs hâlâ dudak büküyordu :

— Bana ne?. Seçme hey'etinin huzuruna çıkacak değilim ya.. bunu müsabakaya girecekler düşünsün..

Lâmia mahir bir ressam elinin melekesile, alagarsonun müfrit bir şeklinde kesilmiş küçük ve kumral başının temiz ve güzel yüzündeki renk ve hatlara daha ifadeli bir mana vermeğe çalışırken:

— Bu gece seni görmek için sabırsızlananlar da var Belkis. -dedi.- güzellik balosunun bir yıldızı gibi parla da sana güzeliz diye öğünenler de hayran olsunlar..

Yüzündeki bu ilk makiyajı yadırgayan Belkis:

— Artık yeter Lâmia - diye itiraz etmeğe başladı - yüzümü un çuvalına benzettin .

Lâmia kendi el çantasından bir küçük kırmızı kutu çıkardığı zaman bu son ameliye Belkisi büsbütün isyan ettirdi .

— Hayır.. Lâmia!. Yüzüne allık sürdürmem diye ayağa kalkmak istedi. Beriki bu itiraza kulak bile asmadı. Genç kızın podra ile biraz ucuklaşan kadifemsi yanaklarına buküçük pufu gezdirdikten sonra ona ayda kendini gösterdi :

— Bak -dedi- demin biraz solgun görünüyordun.. Halbuki şimdi öyle güzel.. Öyle cazip oldun ki,

Beykis omuzlarını silkti..

Lâmia arkadaşının kayıtsızlığına karşı başını şeytanca sallıyarak :

— Bu, daha ilk defası olduğu için sana garip geliyor. Hele bir alış.. Bu heyecanlı âlemlere gir.. O zaman kadınlığın, genç kızlığın sihirli ve esrarlı rüyasına dalacaksın.. Sonra küçük saatini koklayarak - artık gidebiliriz - dedi .

İki genç kız kol kola.. İlk bahar çiçeklerinin arsamda ışıl dayan bir akar su gibi yürüyüşlerinin muattar izini bırakarak merdivenlerden süzüldüler. Büyük salona girdikleri zaman Belkisin babası Adnan Bey bembeyaz saçlarile hoş bir tezat yapan uzun ve dik vücudunu kibar ve asil bir incelik veren siyah ve itinalı simokinile genç kızları karşıladı. İhtiyar baba, genç kızını ilk defa bu kıyafetle görüyordu. Adnan Bey beyaz tuvaletinin içinde göz kamaştıran kızına doğru yürüdü ve mavi gözlerinin şen ve kibar tebessümlerile onu elinden tuttu:

— Oh - diyordu - benim küçük yaramaz oğlanım!. bu genç kız tuvaleti sana ne kadar yakışmış!..

— Sonra alayla ilâve etti - mantonuzu tutmama müsaade eder misiniz matmazel?

Belkis kolundaki mantoyu sırtına geçirmeğe çalışırken:

— Daha şimdiden yoruldum.. Şimdiden yatağımı özlüyorum.. Hem benimle böyle alay edecekseniz baba hemen gidip yatmağı tercih ederim.

Adnan Bey müşfik ellerile kızının mantosuna yardım etti ve salondan çıktılar.

* * *

İki genç kız beyaz saçlı babanın yanında geniş salonlara girerken methalde acaip giyinişli, tuhaf kuafürlü, yüzleri gözleri boya içinde bir grup genç hanım, heyecanlı ifadelerle sandalyalara oturmuşlar, makinelerin karşılarına dizilmişler fotoğraflarını aldırıyorlardı.. Etraflarına yüzlerce gazeteci gençler vızıldaşıyor, arkalarında, şal hırkalı, kumaş entarili, yaşlı hanımlar yüzlerinde derin bir endişe ile ayakta duruyorlardı. Her halde güzellerin anneleri ve teyzeleti olacaklardı. Siyah saten döliyon üzerine iri boncuk işlemeli nuhu nebîden kalma tuvaletinin içinde şişman bir madam esmer güzeli kızının sandalyasına abanmış: — Çalımlı duraçıkacaksın diyordu. Sivri bir ses: — Güzeller fotoğrafınız alınıyor! — Diye kumanda veriyor. Bir anda parlıyan magnezyumların arkasından objektiflerin: — Şırak şırakları.. Sonra: — Mersi.. Mersi sadaları.. Güzeller henüz heyecanlarını dindirmeğe uğraşırken bütün gözler beyaz tuvaletile bu manzarayı seyreden Belkisin levent ve müstesna vücudünü sezdiler.. Yaşlı hanımlar gözlerini kırpıştıra kırpıştıra aralarında dedikoduya başladılar. Genç kızlar bu güzel yabancıyı seyrediyorlardı. Hele gazeteciler, hele gazeteciler! Yavaş yavaş Belkisin etrafını kuşatmışlardı. İçlerinden en cesaretlisi yaklaşarak :

Hanımefendi - diye derin bir reverans yaptı - niçin grupla berazer resminizi çıkartmadınız?

Bir başkası: — Lûtfen numaranızı söyler misiniz efendim? diyordu.

Belkis şaşalamıştı, Adnan Bey hayretle bakıyor Lâmia gülüyordu. Adnan Bey kendini toplayarak cevap verdi: — Yanılıyorsunun beyefendi - dedi - kızım müsabakaya dahil değildir..

Gezeteci gençler özür dileyerek çekildiler, Adnan Bey genç kızlarla beraber büyük salona girdiler.

Bin bir çeşit lâvanta ıtrının buharını alevlendiren çoşkun bir elektrik ziyasının beyaz parıltısını körükleyip tutuşturan cazbandın vahşi neş'esile kaynaşmış müştehi bir hava, çıplak omuzlarını sarınca, Belkis ürperir gibi oldu. Bu havanın sihrine alışık olan Lâmia, grup grup, girişlerini seyreden aşinalarile gülüşerek selâmlaşırken Adnan Bey elini sıkmıya gelen eski dostlarıa, bu âleme yeni giren genç kızını tanıtıyordu.

Sahip ve Başmuharriri

Scotland Yard

Londranın meşhur polis teşkilâtı ne haldedir ve nasıl işliyor?

Bir çok kimseler Londradaki Scotland Yard'ın ne olduğunu merak ederler. Scotland Yard avam kamarası civarında, Maliye nezareti ile liberal fırka merkezinin birkaç adım ileri sinde, çıplak granit duvarları ve kuleleri Times nehrine akseden bir binadır.

Bu binanın ne işe yaradığını bilmeyenler bile, gece gündüz kapısında bekliyen nöbetçiye ve bir de binanın manzarasına baktıkları zaman, haşyet duyarlar. Maamafih bu kapıdan her isteyen suhuletle içeriye girebilir. Yalnız müşkül olan nokta dışarıya çıkabilmektir. Kapıcı dışarıya çıkandan Temporary Pas, yani bir nevi muvakkat pasaport ister. Bu pasaport bir çok müracaatları icap ettiren ve içinde hamilin hüviyetini, gidip görüştüğü memurun ismini ve işinin nev'ini tasrih eden bir vesikadır.

Bu sebpten Scotland Yard'a girilmesi kolay, fakat çıkılması güç bir müessese derler.

Anlaşılmayan sır

Bu müessesenin başka bir hususiyeti de, işgal ettiği arsanın evvelce "meşhur bir cinayete ve anlaşılmayan bir sır,, a sahne olmasıdır. İngiliz zabıtasının hiç te lehinde olmayan bu rivayet şudur: 1888 de Scotland Yard binası inşa edilmeden evvel, halî bir arsadan ibaret olan bu yere miralay Mappleson'un riyaset ettiği anonim bir şirket bir tiyatro binası yapmağa karar vermişti. Fakat inşaata başlanacağı sırada şirket, o zaman için mühim bir para olan 80,000 İngiliz lirası açık verek iflâs etti. Çok geçmeden bu iflâsın sadece hileli değil, aynı zamanda cinayetle bulaşık olduğu anlaşıldı.

"Halledilmeyen sır,, a gelince, Scotland Yard binasının temelleri atıldığı sırada, amele toprak altından genç bir kadın iskeleti meydana çıkardılar. Muayene neticesinde ölümün kafaya indirilen ağır bir madde yüzünden vukua geldiğini tesbit ettiler. Bittabi Scotland Yard'ın bütün müfettişleri derhal tahkikata giriştiler, fakat Londra zabıtasının yerleşmeğe hazırlandığı bu arsada vukua gelmiş bir cinayetin sırrını öğrenmek kabil oymadı.

Caniler giremez

Bu müessesin kapısından giren bir ziyaretçinin ilk nazarı dikatini celbeden şey, içeride hiç bir maznun ve mevkufun bulunmayışıdır. Tevkif edilenler polis merkezinden uzak yerlerde bulunan hususî hapisanelere gönderilirler. Parmak izine kadar her şey bu hapisanelerde ve karakollarda yapılır. Sconland Yard sadece polis teşkilâtının kafasıdır. O sadece idare eder. Tahkikatın teknik teferrüatı ile uğraşmaz. Vakıa cinayetlere ait bütün dosyalar merkezdedir, fakat hiç bir canî bu binanın eşiğinden giremez.

Vazifesi

Scotland Yard payitahtın emniyetini temine memurdur. Öyle olmakla beraber bilamel faaliyetini bütün İngiltereye teşmil etmiştir. Öyle iken gariptir ki, payitahtın içinde City denilen mahallede kudretini gösteremez. Bu da İngilizlerin ananeperestliğine bir misal teşkil edebilir. İngilizler hattâ bir çok menfaatlerin zararına olsa da, an'aneleri muhafaza etmekte garip bir hassasiyet gösteriyorlar. City denilen bu mahalle, asırlarca doğrudan doğruya belediye reisinin emrine bağlı hususî bir polis teşkilâtı ile idare edilmiştir. City'nin bu imtiyazı Scotland Yard'ın ihdasından sonra da devam etmiştir. Bugün bile ScotlandYardın müfettişleri ve memurları City arazisi dahilinde binnazariye faaliyette bulunmak hakkını haiz değildirler. Geçen asır zarfında bir caninin izini takip eden polisler, City arazisi dahiline girememişler ve caninin peşini mışlardır. Bu arazi dahiline iltica eden katilin takibi ancak uzun ve karışık adlî muamelelerden sonra mümkün olabilmiştir.

Ancak son zamanlarda City sakinleri bu imtiyazın ve uzun süren muamelelerin mahzurlarını takdir ederek, Scotland Yard'ın memurlarına başlanan takibata, ancak cürmü meşhut olduğu takdirde, City dahilinde de devam etmelerine müsaade etmişlerdir.

Katillerin ve hırsızların takibi sadece bu müşkülât ile karşılaşmıyor. Şu var ki, Londra zabıtası canilere karşı lâzım olduğu kadar teslih edilmiş değildir. Seyrü seferi idare eden polisler de, beyaz sopadan başka silâh yoktur. Müfettişler de ise bu beyaz sopa bile yoktur. ancak müsellâh ve müdafaamel huz ve varit görünmedikçe, prensip itibarile, hiç bir polis, "eslihai nariye,, taşımak hakkını haiz değildir.

Polisler nasıl alınıyor?

Londraya giden herkes Bobby denilen daima sevimli yüzlü, daima nazik polis memurunun hatırasını unutamaz. Bu memurlar iri, siyah şapkaları altında daima mültefit ve hizmete amade olarak payitahttaki seyrü seferi idare ederler. Fakat İngilterede polis mertebesine çıkmak çok güç bir iştir. Bir defa evli adamlar, Londralılar ve Yahudiler polis olamazlar. İngilizlerin Yahudilere karşı büyük hürmetleri vardır. Meselâ bir Yahudi Lord Reading ismi ile en yüksek payeye çıkarılmış ve Hindistan valii umumiliğini yapmıştır. Herbert Samuel Filistinde âlî komiserlik ifa etmiştir. Böyle olmakla beraber Yahudilerin polis mesleğine alınmamasının sebebi şudur: İngilizler şu kanaattedirler ki, bir tahkikatın muvaffakıyetle intaç edilmesinde lâzımı gayrimüfarik olan şart soğuk kanlılıktır. Halbuki Yahudiler hislerinin mağlûbudurlar ve uzun bir sabru tahammül isteyen tahkikatı sonuna kadar idare edemezler.

Londralı olanların polis mesleğine alınmamasındaki sebep ise bambaşkadır.Scotland Yard zimamdarlarının fikirlerine göre, Londralılar daha çocukluklarından itibaren, adlî işlere, müheyyiç davalara alâkadardırlar. Bu da sinemaya, kabaraya gitmekten, polis romanı okumaktan ileri gelmektedir. Binaenaleyh onlar da bu noktai nazardan hislerine mağlûpturlar. Scotland Yard müdürleri: "Bize, arzımuza göre kabili tahvil unsurlar lâzımdır,, derler. Onun için Londra polisi Londralı değildir. Genç köylüler ve ziraî mıntakaların sakinleridir ve polis olarak yetiştirilmişlerdir.

Diğer taraftan Scotland Yard bekârları tercih etmektedir. Çünkü tecrübe göstermiştir ki, bir polisin ailevî vaziyeti vazifesi üzerinde daima suitesir hâsıl etmektedir. Londra polis erkânından M. Parcy şöyle der:

— Bana inanınız, hasta çocuğunu veya karısının ihanetini düşünen bir polis memuru, onpara dahi etmez.

Böyle olmakla beraber, Bobby'leri evlenmekten meneden de yoktur. Çünkü Londra polisinin maddî vaziyeti, hayat nekadar pahalı da olsa, izdivaç gibi bir lükse gitmesine çok müsaittir. Bir Bobby haftada vasatî beş İngiliz lirası kazanır İngiliz lirasının sukutundan evvel bir İngiliz polisi bizim paramızla aşağı yukarı ayda iki yüz otuz lira alıyor demektir. Binaenaleyh malî vaziyeti Avrupanın her hangi polisinden çok iyidir. Zaten bir karakola girilse, İngiliz polisinin refahı derhal kendini gösterir. Her karakolda iki, üç geniş salon vardır. Bu salonlar gayet iyi döşenmişlerdir. Yorgun polis burada rahatına kavuşur. Ayrı bir salon da tıpkı bir [illegible] salonu gibidir. Burada po[illegible] maktadır.

narlar. İspirtolu olmamak şartile meşrubat kullanırlar. Bir polis klübünün hakikî bir klüpten yegâne farkı, birincisinde içki bulunmamasından ibarettir.

İmtihan

Bir defa kendisinde polislik kabiliyeti görülen adam, muhtelif komitelerin huzurunda imtihan geçirir. Evvelâ jüri hey'eti namzetle şöyle bir muhavere ederler. Bu sırada da jüri hey'etinden bir zat, namzedin önüne birden bire otomobil plâkasına benzeyen numaralı bir kart gösterir ve çeker. Eğer namzet gösterilen karttaki numara[illegible] ve harfleri avnen tekrar ederse, kendisi seyrü sefere memur edilir. Aksi takdirde başka bir imtihana tabi tutulur. Meselâ namzet her hangi bir oda gibi döşenmiş bir odaya götürülür. Şu farkla ki odanın içinde her hangi bir şey, mutat olmayan bir yere konmuştur. Meselâ kütüphanede bir diş fırçası, yahut masanın üstünde iskarpin, yahut lavabonun altında bir kitap.. Namzet otuz saniye kadar bir odada bırakılır ve dışarıya çıktığı zaman, kendisinden ne gördüğü sorulur. Eğer namzet odadaki gayri tabiilikleri görmüşse ve söylemişse, cinaî tahkikata memur edilir.

(Arkası var)

CINEMA

Adolphe Menjou hayatını ve nasıl sinemaya girdiğini anlatıyor

Diyor ki: Hayatta yüzde seksen dokuz rol oynayan talidir. Azim ve kabilivete yüzde on yer vardır.

Hayatımın tarihçesini anlatmadan evvel, evvelâ birçok münakaşalara sebebiyet veren bir noktayı tasrih etmek isterim. Ben kimim? Bir defa ismim Amerikan değildir. Daima ecnebî insan rollerini oynarım. Fransızca, İtalyanca ve İngilizceyi ayni suhuletle konuşurum. O halde ben Amerikalı mı, Fransız mı, İtalyan mıyım? Amerikalıyım. Fakat annem İrlandalı bir kadındı, babam da Fransız. Yalnız bu ismimi, menşeimi, bıyığımı izah eder.

Bir hayat, ne kadar enteresan olsa da, eğer alınacak bir ibret dersi yoksa, nakletmeğe değmez. Şu var ki, ben hayatı bir fotoğraf adesesi gibi, ve biraz da filosofca görüyorum. Yalnız bu, bence hayatta en mühim bir ders olmağa kâfidir.

Bir insan kuvvetli ve zeki olduktan sonra, hayatta muvaffak olmamasına imkân yoktur. Bu hemen hemen kat'î bir riyaziyettir. Ancak budala ve iradesiz insanalardır ki, düşerler. Eğer zeki bir insan sefalete düşerse, muhakkak kendi kusurudur. Benim de hayatımda çok müşkül anlarım oldu. Fakat hiç bir zaman yeesveren bir sefalete düşmedim.

Babam otelcilik yapıyordu ve muvaffak ta oluyordu. Bittabi benim de, kurduğu işi idareye devam etmemi istiyordu. Fakat benim hiç te öyle bir niyetim yoktu. Birkaç ay beraber çalıştım. O kadarı bana kâfi geldi. Oteli bırakarak darülfünuna girdim. Fizik ve riyaziyat tahsil ettim. Gayem bir mühendis olmaktı.

Perdedeki mirasyedi

Beni şimdi beyaz perdede görenler, daima kadın peşinde ve eğlence sofralarında görürler.

Adolphe Menjou

Daima böyle görenler de, evvelce bam başka tasavvurlarım olduğunu hiç zannetmezler. Çok iyi tahsil ettim. Darülfünunda üç sene kaldıktan sonra, askerliğimi yaptım.

O zamana kadar, bir aktör olmak hiç aklımdan geçmiyordu. Halbuki bugünkü aktör ve aktirislerin çoğu, bu mesleği daha çocukken benimsemişlerdir. Ben ise çocukken sinema ve tiyatroya bile gitmezdim. Ancak dostların ısrarı olursa, o başka..

Mona Goya

Şimdi ikinci bir fikre geliyorum. Tesadüf hayatta ya hırs veya sükûnet ve terbiye uyandırıyor.

Askerliğimi henüz bitirmiştim ki, babam spekülâsyon neticesi iflâs etti. Benim için de yaşamak için çalışmak lâzım geldi. Fransızcayı iyi bildiğim için bir seyrisefain kumpanyasında kolayca iş buldum. Vazifem ağırdı. Verilen para azdı. Halbuki ihtiyaçlarım çoktu. Aldığım para ihtiyaçlarımı tatmin etmeyince, bittabi bu işi bırakmak mecburiyetinde kaldım.

Bir gün arkadaşlarımdan biri, büro saatinden sonra film fabrikalarında akşamları çalışmak suretile daha çok para kazanıldığını — ayda on dolar kadar — söyledi. Film fabrikalarında çalışmak ta figüranlık yapmaktı. Bu fikir hoşuma gitti ve o akşam Vitagraf stüdyosuna gittim ve sinemacılığım oradan başladı.

Figüran

Bir sene hemen her akşam hizmetçi ve asker rolleri yaptım. Bazı zamanlar bana bir, iki üç dolar veriyorlardı. Yavaş yavaş bu mesleğin zevkine vardım. Hattâ aktör olmak için bir yazıhanedeki işimi bıraktım. Fakat umumî harp çıktı. Fransızcadan başka İtalyanca da bildiğim için, bir Amerikan kolordusu ile İtalyan cephesine gittim. Orada İtalyan ve Amerikan orduları arasında irtibat zabitliği ediyordum. Umumî harpten çok fena hatıralarım vardır. Hemen hemen harbin bütün devamı müddetince hastalıktan kurtulamadım. Hâlâ o zamandan kalmış mide hastalığım devam eder. Belki onun için felsefem de acıyım.

Harp bittikten sonra Amerikaya avdet ettim. Ve tekrar çalışmağa başladım. O tarihte sinema için büyük bir istikbal görünüyordu. Fakat ne kadar hırslar biribirile çarpışıyordu, bilseniz... Evvelâ sahne vazı oldum, fakat bu, uzun sürmedi. Zaman yavaş yavaş geçiyordu. Ben hâlâ başlangıçta idim. Bir gün Charlie Chaplin ile tanıştım.

Şarlo, melekössıyane!

Bana dedi ki: "Ben sizde kabiliyet görüyorum. Seninle bir şeyler yapabileceğimizi zannediyorum.,, Ve beni birkaç tecrübeden geçirdi. Fakat netice siz kaldı. Yalnız Şarlo fikrinin kıymetine kanidi ve cesaretini kaybetmiyordu. Ben de öyle! Birkaç film çevirdik. Yedi senedir atelyelerde çalıştıktan sonradır ki, muvaffakıyet gülümsedi.

O zaman Valentino, Douglas Fairbanks ve Mary Pickford ile film çeviriyordum. Büyük düşes,, ismindeki filmden sonra muvaffakıyet artık muhakkaktı.

O zamandan beri bana hep ecnebî rolleri verirler. Hemen hiç bir Amerikalı şahsiyeti temsil etmiş değilimdir. Hattâ büyük bir sinema müdürü bana daima şunu söyler: "Sana bakan hiç kimse senin Amerikalı olduğuna inanmaz.,,

Şunu da söylemek isterim ki, halk son derece beni alâkadar etmiştir. Halk bir defa bir aktör veya akterisi sevdi mi, onu daima ayni rollerde görmek ister.

Charlie Chaplin dünyanın en büyük aktörüdür. Eminim ki, yarın bıyıksız, melon şapkasız ve kamış bastonsuz bir film çevirse, halk mutlaka inkisarı hayale uğrar. Aşağı yukarı bütün sinema aktörlerinin vaziyeti de böyledir. Douglas Fairbanks her zaman sıçramak ve jimnastik hünerleri göstermek mecburiyetindedir. Mary Pickford da genç kız rolleri oynamak mecburiyetinde olduğu gibi..

Bir defasında ciddî bir adam rolü oynadım. Fakat halk sevmedi. Halk daima beni zengin ve kadın peşinde koşan bir ecnebî görmek istiyor. Çünkü ilk muvaffakıyetlerimi bu rollerime medyunum.

Hayatını anlatan bir sinema artisti, biraz da san'at sahasındaki heyecanlarını söylemelidir. Benim en çok hoşuma giden film Şarlo'nun "Çocuk,, filmidir. "Altına hücum,, da çok güzel bir filmdir. Fakat öteki kadar değil.. Şu günlerde pek rağbet gören harp filmleri içinde "Büyük resmi geçit,, i en iyi film buluyorum.

İşimi bitirip te serbest kaldığım zamanlar, iyi kitapları okumasını severim. En çok sevdiğim şey tenis ve köpekler dir.

Hülâsa hayatımı düşündükçe, şu dersi anlıyorum. Ancak tesadüf ve tali yüzde seksen dokuz rol oynuyor, kabiliyet, azim ve irade yüzde on kalıyor.

Lostracılar Şahı

Rene Pujol ve Pier Kolombiye'nin yaptıkları MILTON'nun ikinci filmi "Losxacilar Şahı,, nı ikinci kânun ayi içinde göreceğiz. Bu film şimdi Pariste büyük muvaffakiyetle gösterilmektedir.

Milton'nun üçüncü filmi olan "Bouboulun Çetesi,, Leon Mathot tarafından bıtırılmış ve şimdi dünyanın en büyük sineması olan Paristeki Gaumont Palas ta gösterilmektedir.

Maruf sinema yıldızı Janet Gaynor ile kocası Lydell Peck devri âlem seyahatine çıkmak için Nevyorktan haraket etmişlerdir.

Sinema haberleri

* İlk sözlü Rus filmi olan "Mustafa,, bugün ayni zamanda ve Avrupada da 60 sinemada gösterilmektedir. Cecile B. de Mille ve Abel Gance'in fevkalâde takdirlerini kazanmış olan bu filmi İstanbulda İkinci kânun ayi içinde göreceğiz.

* Cenup Afrikasında yapılmış olan "Meçhul Çavuş,, isimli filmin montaj ameliyesi de bitmişltir. Bu filmin mevzu "Legion etrangére,, kitalarında geçen bir hâdisedir.

Bu filmin baş rolünü Ivan Mosjoukine yapmaktadır. Öteki artistler ise ondan hiç te aşağı kıymette olmayan Suzy Vernon Jean Anjelo, dir. "Meçhul Çavuş,, Ivan Mousjoukine'in ilk sesli filmi olacaktır.

* 1932 senesinde göreceğimiz filmler:

1 — Roland Toutain ve Huguette ex - Duflos oynadıkları "Siyahlı Kadının Kokusu,,. Bu film Sarı Odanın Esrarı filmin sonudur.

2 — Milton'un ikinci şaheseri "Lostracilar Şahı,,.

3 — 80,000 çocuğun oynadığı ilk sözlü Rus filmi «Mustafa».

4 — Komiller kralı Milton üçüncü şaheseri "Bubulun Çetesi".

Mirna Loy'un yeni resimlerinden

Tarihî Tefrika: 19

Sabatay Zevi!

Nakleden: R. N.

Ben Abraham Aşer kırk sene bir mahzende kaldım

Mısırdaki büyük ejder hâlâ taht üzerine çıkmış, oturuyor

Diyeceğini göz önüne getirerek seviniyordu. Fakat bu maksada vâsıl olmak için ne yapmalıydı? Abraham Cahini yalnız "Kabal,, ın esrarından bahisle güzel yazı yazan bir adamdı. Güzel yazı sayesinde yazdıklarını okutabilirdi. Onun için "mesih,, ten de bahsedebilirdi. Fakat Abraham daha başka şeyler de yapabileceğini düşündü. Abraham başkalarının yazısını da taklit etmekte usta bir adamdı. Onun için düşündü: Niçin pek eski zamanlara ait vesikaları taklit etmesin, istediği tarzda vesaik uydurmasın?.

Sabatay gelip te kendisinin gideceğinden bahsederek ona veda ederken, Abraham Cahini onu esrarengiz bir tavır takmarak kabul etti ve evinin kuytu bir tarafında bir odaya aldı. Abraham orada bir yer açarak içinden sarılı büyük bir kâğıt çıkardı. Daha ilk nazarda Sabatay bu kâğıdın pek eski bir şey olduğunu anlayabilirdi. Kim bilir kaç senelik bir kâğıttı ki zaman geçtikçe eskimiş, bozulmuştu. Bu pek eski bir el yazısı idi. Abraham Sabatay'a:

— Bakınız buna, dedi, ne yazıyor, okuyunuz!.

Sabatay eski kâğıdın üzerindeki yazıların serlevhasını okudu. Şöyle diyordu: "Hazreti Süleymanın yüksek hikmeti,,

Sabatay bunu gördükten sonra bir kere de merakla Abrahamın yüzüne baktı. Abraham onun merakını halletti:

— Ben, dedi, bunu bir müddet evvel bir mahzende buldum. Bu size taallûk eden bir şeydir!..

Sabatay yazıları okumağa başladı :

"Ben, Abraham Aşer, kırk sene bir mahzende kapalı kaldım. Bu Mısırdaki nehirde bulunan büyük ejder hâlâ taht üzerine çıkmış, oturduğu felâket esnasında idi. Mucize ve kurtuluş zamanının ne suretle geleceğini anlamak için çok uğraştım. Cenabı hakkın vâki olan hitabını dinledim şöyle idi: 5386 senesinde Mordehay Zevi nin bir oğlu olacak, bu çocuk Sabatay tesmiye edilecektir. Bu çocuk büyüdüğü zaman korkunç ejderi mağlûp edip ve yılanı öldürecektir.

"O, mukaddes yağ ile oğulan "Mesih,, olacak ve benim tahtıma oturacaktır. Onun saltanatı daimî olacak ve İsrail oğullarını kurtaracaktır.,,

Sabatay nihayete kadar okudu. Sonra ikisi de susmuş, duruyorlardı. Ağır, ezici bir sükût hüküm sürüyordu. Biribirlerine bir şey söylemeğe cesaret edemiyorlar, fakat biribirlerini çok iyi anlamış bulunuyorlardı. Bu vaziyette karşı karşıya gelen iki insanın hali pek şayanı dikkat olur. Bunlardan biri aldanmış, diğeri aldatmış veziyette değildir. İkisi de ayni maksada vasıl olmak için ittifak etmiş demektir. Biri hedefe vasıl olmak için vasıtayi hazırlar, diğeri de hazırlanan vasıtayi kabul eder. Çünkü ikisi için de gaye müşterektir. İşte Sabatay ile arkadaşı müşterek gayeye vasıl olmak için bu önlerinde duran eski kâğıdın üzerinde yazılı olan satırların ihtiva ettiği şeylere inanmış görünüyorlardı. Sabatay Zevi buna inanmakta bir beyis görmüyordu. Bu hususta kendi vicdanını temiz buluyordu.

Sabatay şimdi büyük bir kuvvet sahibi olmuş demekti. Artık giderek başka yerleri görmek, oralardaki yahudilere kendisinin beklenen "Mesih,, olduğuna ikna etmek lâzımdı.

Sabatay İstanbuldan ayrıldı. Ahraham Cahini onu en emin bir vekili ve en sadık bir adamı olarak İstanbulda kalıyordu.

Uzun uzadıya seyahat..

Sabatay İstanbuldan ayrıldıktan sonra uzun bir seyahate devam etmiş oluyordu. İzmirden çıkan Sabatay sekiz seneden beri dolaşıyordu. Gittiği memleketlerin hiç birinde yerleşip oturmak istememiş, daima hedefine vasıl olmak, yahudilik âleminde nüfuzunu arttırmak için oradan oraya gitmiştir. Her gittiği yerde tohum atan Sabatay oradan ayrıldıktan sonra acaba ne oluyordu?..

Attığı tohumlar mahsul veriyor mıydı?.. Bunu kat'iyetle temin etmek müşküldür. Ancak Sabatay'ın gittiği yerlerde zemini kendine müsait bulduğu söylenebilir. Yani onun serpeceği tohumlar için sürülmüş, hazırlanmış tarla mevcut demekti. Öyle hâdiseler cereyan ediyordu ki, bu vukuatın tesiri altmda zeminin Sabatay Zevi'ye müsait olmaması kabil değildi.

Biraz da tarihin bu hâdiselerine kısaca göz gezdirmek lâzımdır.Sabatay'ın rolü ve muvaffakıyetinin derecesini anlatmak için bazı vekayii hatırlamak icap ediyor:

Lehistan'daki vekayi, yahudilerin orada çekmiş oldukları ıztıraplar yahudilik âleminde büyük bir tesir hasıl etmişti. Bu vekayi bir müddet için durmuş, yahudilerin de o kadar bekledikleri sükûn ve huzura kavuştukları görülmüştü. Fakat bu muvakkat oldu. Çünkü Lehistanda beş senelik bir sükûn ve huzur devresinden sonra yahudiler için yine iztırap ve elem zamanları başlamıştı. 1654 te Moskof ve Kazaklardan mürekkep bir ordu Lehistan'ı tekrar istilâ etti. Bu ordu: "Rusya ve Ortodoks dini için!,, harp ettiğini ilân ediyordu. Lâkin ne olursa olsun netice de yine yahudiler felâkete uğrayordu. Çünkü yahudiler hıristiyan dinine ve ortodoks mezhebine girmedikçe katliâm edilmekten kurtulamıyacaklar demekti. Nitekim öyle oldu. Kaçamıyan, ve yahut hıristiyanlığı kabul etmiyen yahudiler kılıçtan geçirildi. Sinagoglara doldurulan erkek, kadın, çocuk - yahudiler diri diri yakıldı. Bu katliâmlarda telef olan yahudilerin miktarını tayin etmek imkânsızdır. Bu suretle öldürülenlerin yarım milyona çıktığı tahmin ediliyor. Bu katliâmlardan kaçarak kurtulabilen bir takım yahudiler de, Almanya, Avusturya, Macaristan ve Türkiye ye dağılmışlardır. Bunlar geldikleri yerlerde , görmüş oldukları fecayii anlatmışlar ve yahudiliğin kurtuluş zamanı geleceğine dair olan ümitleri kuvvetlenmiştir.

Fakat şayanı dikkattir ki, bu sıralarda hıristiyanlık âleminde de bir "Mesih,, in geleceğinden bahsediliyordu. Böyle iddialarda bulunan bir takım hıristiyanlar da zuhur etmiştir. Avrupanın muhtelif yerlerinde zuhur eden bir takım adamlar kendilerinin dünyayı kurtaracaklarını söyliyerek ortalığı velveleye veriyorlardı. Bu hâdiselerden anlaşılabilir ki o seneler sanki dünyanın havası bir "Mesih,, fikri ile dolmuş gibiydi.

Bu hâdiseler arasında pek şayanı dikkat olanları vardır. İşte meselâ 1642 senesi eylûlünün 24 ü tarihile İstanbulda bulunan ecnebî elçilerinden biri tarafından verilen malûmatta şöyle bir şey vardır:

"Türkiye'de bir kara bulut gibi sessiz ve karanlık, asılı durmaktadır. Bir taraftan da Britanya'nın bütün nüfuz ve kudretleri tam mânasile bozgun ve bitkin olduğu halde Hindistanda galeyan ve isyanlar ve Çin ile olan münasebatın bozulması yüzünden büsbütün bitap bir hal almıştır.

Çok mühim ve ûlvî bir dakika yaşamaktayız. Hiç bir fert vaziyetin ciddiyetine karşı mühimsememezlik edemez. Nitekim vekayi de gösteriyor ki herkes vehameti müdriktir.

Dertlerimizin sonunun nereye varacağını kimse kestirememektedir. Çok şükür ki bu dertler yalnız ticarî mesaile taallûk ediyor ve para kaybediyoruz. Pek acı olan fakrü zaruret bizde bir idrak uyandıracaktır. Bu şuur bize şeref, namus, sıdık ve hulûs merhamet ve tasadduk hislerini verecektir. Ümidinizi kesmeyiniz. Maahaza bu umumî fitretten bilistifade zengin olmak için istical vardır ki, bu temayül felâkete karşı mukavemet edecek olan manevî kuvvetleri kırıyor. Hurdahaş ediyor..."

Mahkemelerde

İki yankesici mahkemeye verildi

Artin isminde bir Ermeninin saatini çalıp kaçmakla maznun Bürhan ve Necatinin muhakemelerine dün devam edilmiş, bazı müdafaa şahitleri celbi için muhakeme başka güne kalmıştır.

Bir rüşvet davası

Feridiyede randevü işleten Mukadder Hanımdan rüşvet almakla maznun Osman ve Halil efendilerin muhakemesi üçüncü ceza mahkemesinde vazife harici görülmüş ve ağır cezaya sevkine karar verilmiştir.

Talik

Çocuğunu düşürmekle maznun Firdevs Hanımla bu ıskatı cenin işinde rol alan Dr. Horhoryan efendinin muhakemelerine dün ağırceza mahkemesinde devam edilecekti. Fakat doktorun vekili hasta olduğu için mahkemeye gelemediğinden muhakeme başka güne kalmıştır.

Kocasını zehirleyen kadın

Bakır köyünde Avas karyesinde kocası Hüseyni zehirlemekle maznun olan Sanem Hanım dün Bakırköy sulh hakimi tarafından tevkif edilmiş, İstanbul tevkifanesine gönderilmiştir. Müddei umumilik bu hususta tahkikata devam etmektedir.

Beraet kararı

Ihlamurda Mustafa efendi isminde birisinin ölümüne sebebiyet vermekle maznun Fethi efendinin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Müteveffaya morgta yapılan fethi meyit neticesinde, ölümün dalak patlaması yüzünden vaki dahili nezfidemden ileri geldiği anlaşılmış, Fethinin bu ölümde methaldar olduğuna dair hiç bir delili kanuniye tesadüf edilememiş olduğundan beraetine karar verilmiştir .

Bir evkaf memurunun muhakemesi

Dün ağır ceza mahkemesinde mütekait bir Evkaf memurunun muhakemesine başlanılmıştır.

Bu memurın ismi Nazmi Beydir. Evkafta 30 sene memurluk ettikten sonra tekaüt edilmiştir.

Nazmi efendi bir mütevellinin teneffü etmesi için memurluğu zamanında Şeyh Mehmet B. vakfiyesinin zeyhini yırtmak ve imha etmekle maznundur.

Nazmi B. kendisine tevcih edilmiş olan suçu reddetmiş:

— Ben böyle bir şey yapsaydım, bir fihrist defteri vardır - ki o defterde müracaatla kaybolan kaydın aynını çıkarmak kabildir - o defterin bu kayda ait işaretini de imha ederdim. Sonra kaybolan vakfiye mütevelliyi alâkadar eden vakfiye değildir. Evkafça idare edilen vakıflara ait bir vakfiyedir. Ben 30 sene mütemadiyen Evkaf memurluğu yaptım. Şaibedar olmadım. Bu işte bir yanlışlık olacak, demiştir.

Muhakeme şahit celbi ve tahkikatın tevsii için başka güne bırakılmıştır.

Karısının yüzünü kesen koca

Karısı Kâmile Hanımın ağzını, burnunu kesmekle maznun İlyasla İlyası başından yaralamakla maznun Münürün muhakemesine dün ağır cezada devam edilmiştir. Kâmile Hanım kocasının kendisini yaraladığını inkârda ve Münür tarafından yaralandığını söylemekte israr etmiştir. Fakat şahitler başka türlü beyanatta bulunmuşlardır. Muhakeme müdafaa şahidi celbi için başka güne kalmıştır.

İktısadî Buhran!

74 sene evvel de dünya buhrana maruzdu!

İş Limited şirketinin Londra'da muamele yaptığı büyük bir şirket senebaşı münasebetile arzı tebrikât ederken bu tebrikine dikkate şayan bir tavsiye de leffetmiştir.

Şirket, İş Limited'e cihan iktısadî buhranı münasebetile azım ve devamı mesaiyi tavsiye etmekte ve kürenin üzerinde bu nevi buhranların tarih fasılaları ile tekerrür ettiğini ticari muamelelerde azım ve ümidin daima en ileride geldiğini kaydeylemektedir. Şirket, mektubuna ayni zamanda bundan 74 sene evvel Amerikada intişar eden bir mecmuadan iktibas ettiği satırları da ilâve etmektedir. Bu mecmua Nevyorkta "Harper,, haftalık mecmuasıdır ki birinci cildinde ve tam yetmiş dört sene evvel neşrettiği makalede şöyle diyor:

"Tarihin karanlık bir devresindeyiz. Çok seneler var ki, hattâ bu gazeteyi okuyanların ömürleri zarfında bile, bu kadar tehlikeli ve umuma şamil, fena zamanlar olmamıştı. Hiç bir vakit istikbal bugünkü kadar müphem ve muzlim gözükmemişti. Bizim kendi memleketimizde de umumî bir inhitat ve panik vardır. Vatandaşlarımızdan binlercesi işlerinden çıkarılmakta ve yaklaşmakta olan kışın ortasına ümitsiz ve melcesiz atılmaktadır.

Fransa'da siyasî vaziyet müphemiyet ve müşkûkiyet içinde bocalayıp duruyor. Rusya Avrupa'nın afakında bermutat bir kara bulut gibi sessiz ve karanlık, asılı durmaktadır. Bir taraftan da Britanya'nın bütün nüfuz ve kudretleri tam mânasile bozgun ve bitkin olduğu halde Hindistanda galeyan ve isyanlar ve Çin ile olan münasebatın bozulması yüzünden büsbütün bitap bir hal almıştır.

Çok mühim ve ûlvî bir dakika yaşamaktayız. Hiç bir fert vaziyetin ciddiyetine karşı mühimsememezlik edemez. Nitekim vekayi de gösteriyor ki herkes vehameti müdriktir.

Dertlerimizin sonunun nereye varacağını kimse kestirememektedir. Çok şükür ki bu dertler yalnız ticarî mesaile taallûk ediyor ve para kaybediyoruz. Pek acı olan fakrü zaruret bizde bir idrak uyandıracaktır. Bu şuur bize şeref, namus, sıdık ve hulûs merhamet ve tasadduk hislerini verecektir. Ümidinizi kesmeyiniz. Maahaza bu umumî fitretten bilistifade zengin olmak için istical vardır ki, bu temayül felâkete karşı mukavemet edecek olan manevî kuvvetleri kırıyor. Hurdahaş ediyor..."

Dün akşamki Yangın

Fındıklıda 7 odalı bir ev yandı

Dün akşam saat 19 za doğru Topane civarında bir yangın çıkmış ve büyümek istidadını gösterdiği şuyu bulduğundan bir çok kimseler telâşa düşmüştür..

Yangın Fındıklıda İlyas Celebi mahallesinde Akar su sokağında Arif B. isminde bir zata ait 7 odalı büyük bir evden çıkmıştı.

O civarın sık ve ahşap evlerle kaplı olması dolayısile hakikaten yangının etrafa sirayeti takdirinde büyük bir felâketin vukuu muhakkaktı. Bunun için itfaiye çok çalışmış ve nihayet yalnız bir ev yandıktan sonra ateş söndürülmüştür.

Yalnız bir evin boş olması dolayısile yangının ne suretle çıktığı polisçe şüpheli görülmekte ve tahkikat tamik edilmektedir. Evin sigortalı olup olmadığı da araştırılmaktadır.

Sarhoş Şoförler

Yeşil Hilâl cemiyeti bugün bu meseleyi görüşecek

Yeşil hilâl heyeti merkeziyesi bugün fevkalâde bir içtima aktedecektir. Bu içtimada şoförlerin sarhoş olarak otomobil kullanmamaları hakkında teşebbüsat yapılmak üzere bazı kararlar verilecektir.

Yeşil hilâl cemiyeti bunun için belediyeye müracaat edecek ve bu gibi şoförlerin icrayı san'attan menedilmesini istiyecektir. Çok fazla içki kullanan kimselere şoförlük vesikası verilmemesi için de teşebbüsatta bulunulacaktır.

Uzunköprüye Telefon

Uzunköprü tüccarının Ticaret müdürlüğüne bir müracaatı

Uzunköprü Ticaret erbabı Ticaret müdürlüğüne mühim bir müracaatta bulunmuşlardır.

Uzunköprü tüccarı kasabalarının çok yakınından geçen İstanbul - Edirne telefon hattının Uzunköprüye kadar temdidini istemektedirler.

Ticaret müdiriyeti bu hususta teşebbüse girişmiştir. Uzunköprülüler bu hattın az masrafla yapılabileceğinin bir oğlu varmış. Bu çocuk İran şahına bir kılıç göndermiş ve şahın tahtını, tacını terkedeceği kehanetinde bulunmuş. Osmanlı padişahına da böyle bir kılıç takdim ederek ona da ayni suretle kehanette bulunmuş ve Kudüs ile Şamı terketmesini söylemiştir. Osmanlı padişahı bunun üzerine telâş etmiştir. Bu çocuk kendisinin "Mesih,, olduğunu söylüyordu. Anası güzel bir kadınmış. Çocuk daha pek küçük iken üttanı yapılmış ve bundan sekiz gün sonra da çocuk lâkırdı söylemeğe başlamıştır. Doğduğu gün güler yüzünden korkunç bir takım işaretler belirmiş, güneş kararmış, korkunç bir ses duyulmuştur:

— Günahlarınızdan tövbe ediniz. Çünkü bugün hakiki Mesih dünyaya geldi!..

Gök yüzünde birçok ejderhalar ve korkunç bir takım mahlûklar görülmüştür. Bu çocuk küçük olmasına rağmen yirmi dört yirmi beş yaşlarında bir delikanlının bakışile bakıyordu. Boynu ince, fakat kafası iri bir mahlûktu.,,

MİZAH

Müşteri

Bir adam yanında altı yaşlarında bir çocukla berber dükkânına girdi. Saçlarını kestirdi, traş oldu, mükemmel bir de şampuvan yaptırdı. Sonra çocuğu koltuğa oturtarak, berbere emir verdi:

— Şunun da güzelce saçlarını kesin bakalım.

Bir aralık berbere sordu:

— Sizde vazelin var mı?

Berber cevap verdi:

— Maalesef yok.. Fakat şurada solda bir eczahane var. Orada bulabilirsiniz.

Müşteri teşekkür ederek çıktı.

Bir çayrek saat geçti. Çocuğun babası meydanda yok. On dakika daha geçince, berber çocuğa sordu:

— Yavrum, bey baban gelip seni almaz mı?

Çocuk çekinerek cevap verdi:

— O Benim babam değil. Sokakta oynıyordum. Yanıma geldi, haydi benimle gel, senin bedava saçlarını kestireyim, dedi.

Malûmat

Bir delikanlı evlenmek niyetinde olduğunu babasına bildirdi. Babası muvafakat cevabı vermeden evvel, mevzuu bahis kız hakkında malûmat almak istedi. Kız bir apartımanda oturuyor. Kapıcının karısına sordu:

— Oh, Beyefendi, çok iyi hanımcağızdır. Evinin işini kendi görür, yemeğini, dikişini kendi yapar. İkiz çocuklarına bile kendisi meme verir.

Kapıcı kadın — *Haydi çocuğum, annene söyle! Kapıcı yeni seneyi tebrik ediyor ve cevabını bekleyor de!*

Sırası gelince..

Bir köyde Ahmet ağa isminde biri ölen amcasının ruhuna mevlût okutturmuş. Mevlût okunduktan sonra hoca beş lira istemiş:

— Pahalı değil mi hocam? Geçen sene üç liraya okutmuştuk.

— Evet, öyle amma, bu sene yeni cübbemi giydim.

Ahmet ağa naçar beş lirayı vermiş. Aradan bir müddet geçince, hoca Ahmet ağanın tekesi ile çiftleştirmek için keçisini bir adamla göndermiş. Hayvanlar çiftleştikten sonra, hocanın adamı çıkarıp bir lira vermiş.

Ahmet ağa:

— Olmaz, demiş, iki lira..

— Yahu, geçen sene de bir lira vermiştik..

— Öyle amma bu sene başka... Tekenin boynundaki kurdelâları görmüyor musun?

Himayeietfal balosu

Himayeietfal bu sene kışlık balosunu 7 kânunusani perşenbe günü akşamı saat 22 de Maksim barda verecektir. Balonun mükemmel olması için hazırlıklarını ikmal etmiştir.

Tahrir faaliyeti

Fatih kazasında faaliyette bulunan tahriri musakkafat komisyonları mezkûr kaza dahilindeki emlâkin tahririni ikmak ettikleri cihetle bu komisyonlardan bir kısmı dünden itibaren Eminönü kazasında faaliyete başlamışlardır.

Bu komisyonlardan bir kısmı da bir iki güne kadar Beyoğlu kazasında da faaliyete

Muhabir mektubu

Susuzluk bir çok kasabalarımızda feci neticeler veriyor..

Terme, mahsulâtı itibarile en zengin bir kasaba olmasına rağmen halkı niçin fakirdir?

Term hükûmet konağı önünde..

TERME: Harbiumumide mühim maceralara sahne olan şehirlerimizden biri de Terme kazasıdır! Bundan on altı sene evvel Rum ve Ermeniler bilittifak muntazam çeteler teşkil ederek Amerikalı kadınlardan 8 kadar doktor ve hasta bakıcılarda beraberlerinde olduğu halde Rusların bir nakliye gemisi ve iki zırhlısı ile sahile çıkarak Termeyi kâmilen yakmışlar ve malları da yağma etmişlerdir. Kasabayı bu suretle yakdıktan sonra gemilerine binerek Trabzona avdet eylemişler ve islâmlardan biri bakire diğeri seyyibe olmak üzere iki genç hanımı da beraberce götürmüşlerdir! On dört gün sonra donanama bunları tekrar getirmiş ve Sancaklı köyüne çıkarmıştır. 97 kişiden ibaret olan bu çete kasabanın yarım saat mesafesindeki Fahralı köyüne geldikleri zaman mevsim dolayısile Terme deresi tuğyan ederek bunlardan sekiz danesini boğmuştur! Mütebakisi orada çadır kurup Termeye hücum için istihzaratta bulunurlerken köylüler gelip keyfiyeti haber vermişlerdir. O zaman Kuvayi milliye reisi bulunan Hacı paşa zade Kuzu Bey 30 u suvari olmak üzere 150 kişilik bir kuvvetle mezkûr çeteye taarruz ederek sabahtan akşama kadar harbetmiş ve onlardan 6 kişiyi esir ederek mütebakisini itlâfeylemiştir. Bu çetelerin fikirleri, Terme'nin bir erzak ambarı olmen ve ahaliyi de katlî âm eylemek oldluğunu bizzat itiraf eylemişlerdir.

Sıtma mücadelesi

Burada dört seneden beri sıtma mücadelesine devam olunmaktadır. Hafta pazarlarında kasabaya gelen köylüler sıtma nöbetile yerlere serilerek küme küme yatarlarken şimdi bu gibi hallerden eser kalmamıştır. Yalnız kasabaya 3 saat mesafedeki Simenit gölü münhat olduğundan denize akıtılması mümkün olamadığı ve bu civar arazisi çok münbit olduğundan halkbu gölün etrafına toplandığı cihetle buradaki köylerin ahalisi ekserya dalaklıdır. Gölün kurutulmasına ve musapların tamamile tedavilerine imkân olmadığından bu köylerin oradan başka yerlere nakli için doktorlar rapur vermişlerdir.

Evelce %60 sıtmalı var iken mücadele sayesinde bu miktar %40 ka indirilmiştir. Bu yaz dehşetli bird sel gelerek tarlaları mahveylemiş olduğundan halk bunların imarile meşgul olmuşlar ve yaylalarına gidemeniş olduklarından dolayı bu sene fazla mikdar da sıtmalanmışlardır. Üçyenin bir kısım köyleri buraya verilmiş olduğundan mücadele mıntakası pek büyümüş ve yalnız 3 sıhhiye memuru bittabi buraya kifayet edememektet bulunmuştur!

Marttan itibaren ahaliye 124 kilo ginin tevzi olunmuştur. Sıhhiye vekili muhtereminin Terme hakkındaki lûtuflarından herkes çok memnun ve müteşekkirdir.

Su meselesi

Terme'nın en büyük ve en birinci derdi susuzluktur! Ahaliden bazıları her nakadar uzaklardan iyi su getirdip içmekte iseler de bir kısım halk dere suyunu içmekte olduklarından dolayı tifo vukuatı eksik olmamaktadır. iŞmdiye kadar kasabaya bir su getirilmemiş olması halkın sıhhat meselesile alâkadar olmadıklarına hamledilemez. Ancak bunu yapmak kudretinde olanlar bu yüzden vukua gelmiş olan vefiyatın vebalini ihmal kâr umuzlarında taşımağa mahkûm durlar!

Yeni kaymakam Ahmet Feridun Beyden allah razı olsun! Bu zat buraya gelir gelmez derhal su getirtsu bir kaç köyden geçeceği için köy kanunundan istifade edilecek ve halk dahi malzeme itası suretile bu hayırlı işe iştirak eyliyecektir. Yalnız Dahiliye vekâletinden mezuniyet istihsali bu suyun getirilmesine kâfidir.

Arazinin kuvveti

Terme arazisinin Çarşaba'dan da kuvvetli olduğunu söylüyorlar. Buranın arazisi buğday ve arpaya müsait değilse de mısır, prinç, fasulye, nohut, fındık, kestane, ceviz, elma, armut, vişne, kiraz, keten ve kendire çok elverişlidir.

Bu arazide mısır bire yetmiş beş vermektedir! Pamuk zeriyatına da başlanmıştır. Yarım dönüm yerden Adana pamuğu gibi bemgeyaz 28 okka pamuk alınmıştır. Halbuki bu pamuk vaktinde de ekilmemiştir. Fındığa da çok ehemmiyet verilmektedir. Kaymakam Feridun Bey bu bapta halkı teşvik eylemektedir.

Ihracat eşyası

Terme kazasında senev: 20 milyon kilo mısır, 1,000,000 kilo prinç 1,000,000 kilo fasulye, 200,000 kilo fındık, 150,000 kilo ceviz hasıl olmaktadır.

Terme'de prinç ve mısır pek küliyetli yetişmektedir. Burası da eski Tuna vilâyeti gibi bir yerdir! Her nevi mahsulâta çok müsaittir. Termeliler kat'iyen tütünle meşgul olmadıkları cihetle şimdiki buhranden o derecelerde müteessir değildirler. Terme'nin bu derecelerde feyyaz olmasına rağmen şimdiye kadar ihmal edilmiş olması ve kudreti istihsaliyesinden lâyıkile istifade edilememesi şayanı eseftir:

Bir adet

Kasaba ve sahil ahalisi yazın yaylalara gitmeği itiyat edinmişlerdir. Yazın burada kimse kalmaz hattâ hükûmet dahi sektei tatile uğrar! Bir taraftan sıcak diğer taraftan, susuzluk diğer taraftan da sıtmadan kaçınmak endişesi ve birde hayvanların kara sineklerden kurtarılması endişesile yaylâlara çekilmek mecburiyetindedirler.

Mesken buhranı

Terme kazası çok bereketli ve çok mahsuldar olduğu halde kasaba da kesafeti nüfus hasıl olamamıştır! Bunun da sebebi balâda arzeylediğim susuzluk ve sazlık yüzündendir. Eğer bunlar olmasa yazın dahi oturanlar bulunacağından bittabi bir çok evler yapılır. Şimdi ise binasızlıktan kasaba büyücek bir köy halinde olduğu cihetle gelen memurlar ev bulamamakta ve bir evde bir kaç aile oturmaktadırlar. Bura da bekârlara ev verilmemek adeti hâlâ cari olduğundan müteehhil olmıyan memurlar çok eziyet çekmekte imişler! Binaenaleyh mesken buhranı vardır ve icarlarda pek yüksektir.

Faizcinin marifeti

Yalnız bir kalemden yirmi milyon kilo zahire ihraç eden bir kaza halkı baştan başa zengin olmak lâzım gelirken va esfaki vaziyet büsbütün aksinedir. Müthiş faizler yüzünden zavallı ahali gırtlaklarına kadar borca batmışlardır! İşte köylerimiz bu yüzden bir takım muhtekir ve gaddar zenginlere esirdirler! Bunları bilmem ki nasıl kurtarmalıdır? Bana (burada bir Ziraat bankası açmalıdır) dediler fakat ben her yerde görüyorum ki banka olan mahallerde dahi köylülerimiz ayni haldedirler!Ne yazık ki köylülerin bir çok kazançları var iken her zaman vergilerini güçlükle ödemektedirler! Bir taraftan da düğünlerinde yaptıkları lüzumsuz israfatta köylülerin ocaklarına incir ağacı dikmektedir! Köylülerimiz artık akıllarını başlarına toplamalıdırlar. Zira asrımız israf asrı değil, taşarruf asrıdır!

Ragıp KEMAL

Kâtibe aranıyor

Fransızçadan Türkçeye ve Türkçeden Fransızçaya tercümeye muktedir bir Türk Hanımına ihtiyacımız vardır. Bir ticaretanenin muhabere servisinde bulunmuş olması şayanı tercihtir. Taliplerin idare müdüriyetimize en genç kızını tanı...

Sahip ve Başmuharriri

İktibaslar

Kanser taharrisinde kadınların rehberliği

- Wiener Journal'dan -

Kanser tedavisinde yine bir tecrübe? Ur teşekkülâtında yine bir nazariye? Tedavileri metrük kanserli hastaların kurtarıldıklarına dair haberler? Ve yine bir inkisarı hayal? Fakat hayır, bu mutat olan bir kanser ihtisası değildir. Ahiren Berlin'de meşhur profesör Bergmann ve Dr. Ruth Lahmann klinik lerindeki kanser taharriyatının neticeleridir. Kanser üzerinde öteden beri yapılmakta olan taharriyatın bir çıkmaza dahil olarak terakkiyatı hazırayı tehdit ettiği malûmdur. Kanser hücrelerinin mikroskopla muayenelerinde zahiri olan tipik farkları bulunarak tavsif edilmiştir bu husustaki taharriyat ölü kanser hücreleri üzerinde yapılmış olmasına rağmen şimdiye kadar hiç bir ledüniyet meydana çıkarılamamıştı. Kanser hücrelerinin eşkâline bakıp bunların ne gibi esbap tahtında uzviyete mazarrat tevlit ettiklerini, mukavemetlerinin, korkunç olan kuvvetekessüriyelerinin hülâsa, kanser tabiatının nereden neş'et ettiğini tayin etmek mümkün değildi! Kanserin bu ledüniyatını canlı kanser hücrelerindeki tetkikat izah edebilmiştir. (Ölmüş preparationlarda değil)

Alman profesörü Warburg, normal hücrelerle kanser hücreleri arasındaki esaslı farkları keşfetmeğe muvaffak olmuştur.

Bu fark, bilûmum canlı anasırın evsafı esasiyesinde, fili imtisamda mevcuttur.

Tabii hücreler teğaddilerini teneffüs vasıtasile temin etmektedirler. Fakat teneffüs vuku bulmadığı ve binnetice oxygene fikdanından dolayıtevellüt edecek ihtinak tehlikesine karşı uzviyet hücreleri muvakkat bir zaman için teneffüse nihayet vererek kudretlerini tahammürat tan, maiyeti karbonların (şekerler) inhilâlinden ahzederler.

Bu hâdise yani teneffüs yerine tahammürün kaim olması keyfiyeti, tabii hücreler için geçici bir ölüm safhası telâkki edildiği gibi kanser hücreleri için de bilâkis müsait ve tabiî addedilmektediir. Kanser hücrelerin de tipik olarak fili tahammür teneffüsten daha fazla vuku bulmakta ve kanserin tevlit ettiği habasette bu cihetten neş'et etmektediir.

Warburg tarafından keşfedilen kanserin bu son biolojisi, urların ve pratik kanser tedavisi hususunda yeni ümitler bahşetmektedir. Kanser hüceyratının hayatî ihtiyaçlarını bu suretle tanıtmış olan Warburg'un bu biolojisi bazı taharriyatçıları,kanserhüceyratının hayatı asabiyelerine tesadüf ettirmekle anları teğaddiden mahrum kılacak müessir bir vasıtanın temini hususunu düşündürmüş ve bu sahada derhal teşebbüsata geçilmiştir. Fischer - Wasels hamızı karbon halitası teneffüs ettirip uzviyette tekevvün edecek hamıziyet ile kanser hüceyratının karakteristik olan imtisas fiilerini işkâl etmeği istemiştir.

Berlin'li Dr. Lohmann (kadın taharriyatçısı) iltihabi bir vasatta kanser hücrelerini aç bırakmak suretile ihnak etmeğe muvaffak olmuştur.

Uzviyetin herhangi bir iltihabı mahallinde tabii olarak husule gelen kimyevî tebeddülât, kanser hücrelerini telef etmeye kâfidir.

Oxygene ve maiyeti karbonun tenakusu, hazımı karbon ve lebenin tezayüdü vekayi, (hamiziyetten dolayı) kanser hücreleri için tahripkâr bir vasat teşekkül etmiş olur. Bu gibi iltihabî milyölerde kanser hücreleri teneffüs ve tahammür edemeyip haiz oldukları imtisas kabiliyetleri ve tetabuk kudretlerine rağmen temevvüt ederler.

Tatbikat: Kadın doktorlardan (kanser taharriyatçısı) kanserli nesci mültehep bir mayi dahilinde vaze derek on saat zarfında tekmil kanser hücrelerinin öldüklerini görmüştür! Her iltihapta husule gelen kimyevî mayiin mahiyeti kansere karşı en müessir bir vasıtadır. Bu vasatta kanser hücrelerinin ölümlerini intaç eden esbap, hüceyratın iptidai hayat şeraitinin muhtel olmasından başka bir şey değildir. Binaenaleyh, kanser urunun teşekkülü için normal uzviyet hücrelerinin istihalelerinden ziyade, uzviyetin mukavemetinin tenakusu lâzımdır. Ve ancak bu şerait dahilindedir ki uzviyetin küçük taharruş üzerine bir iltihapla tesir edildikte hali teşekküldeki kanseri ihnak etmek mümkün olur. Şu hale nazaran kanserden vikaye taharrüşten azade kalmakla değil; uzviyetin iltihabî kabiliyet kazanmasile mümkündür.

Görülüyor ki bugünün terakkiyatı kanser tedavisinde yeni ve esaslı bir çığır açmaktadır. Kanser tedavisinde elyevm tatbik edilen usuller, uru ameliyatla çıkarıp atmak ve yahut şuaatla tahrip etmekten ibarettir. Fakat hâli hazır tetkikat bu tarzı tedavile birlikte hasta uzviyette iltihabı fenomen tevlit ve açlık mücadelesi tesisile ur hücrelerini telef etmek cihetine gidilmesini menetmektedir.

Ruth Lohmann tarafından serdedilen bu mühim esasatın, pratik kanser tedavisinde ne zaman tatbik edileceğine dair şimdilik bir şey söylenemenin imkânı yoktur.

Kanser taharrisinde kadın Dr.ların rehber oldukları gayri kabili inkârdır. Bundan evvel de Berlin'de kanser taharrî enstitüsü müdiresi profesör Rohda Edmann, kanseri harici uzviyet olarak istediği cesamette tekvin etmeğe muvaffak olmuştur. Maud Slyde yaptığı uzun ve çok yorucu tecrübelerile ilmin bu sahadaki mazbudatını teyit etmiştir. Slyde tecrübelerini daha ileri götürerek, kanseri fareler üzerinde hasıl etmeğe ve kanserin verasetle olan münasebetini tetkik ederek kanserin yalnız istidadının değil, her uzvun mafiyetinin de intikal etmekte olduğunu isbat etmiştir. Slyde bilhassa kanserle mahmûl ve gayri mahmûl fare nesilleri de yetiştirmiştir.

Hofrat profesör Freund, sadık mesaî şerikesi Viyanalı Dr. (kadın doktor taharriyatçı) Primarius Kamineri ile kanser üzerinde kan tecrübesi yaparak, (Freund Kamineri sche reaction) teamülünü tesis etmişler ve kanserli hastaların bağırsaklarındaki ahvali tetkikle hayvanî şuhumdan azade kalmak esasına müstenit (şifa rejimi) tedavisinin tekemmülü husunda çalışmağı kendilerine vazife edinmişlerdir.

Memlekette

Aydın hapishanesinde mühim bir hâdise

Iki ölü var. Mahpuslardan bir kısmı da ağır, hafif yaralıdır

Evvelki akşam Aydın hapishanesinde, asayişi ihlâl eden ve zabitayi şiddetli tedbirler almak zaruretinde bırakan bir hâdise olmuştur.

Verilen malûmata göre, hapishane dahilindeki mevkuf ve mahkûmlar firar etmek için umumî bir hareket yapmışlardır. Büyük bir mahpus kütlesi; kapılara saldırmış ve jandarma kuvvetlerinin bu umumî saldırış karşısında bir şey yapamıyacağı zannına düşmüştür. Fakat muhafız jandarma kuvveti vaziyetin nezaketini hissederek, büyük bir firar hâdisesinin önünü almak ve asayişi temin eylemek için bilmecburiye mitralyoz kurmuştur. Buna rağmen mahkûm ve mevkufların hâlâ kapıyı kırmak teşebbüsünden fariğ olmadıklarını görünce, hâdiseyi çıkaranların üzerine ateş açmıştır. Neticede müteşebbislerden 12 kişi yaralanmış ve 2 kişi de ölmüştür,

Vefat edenlerden biri, vaktiyle İstiklâl mahkemesince 15 sene ağır hapse mahkûm edilmiş olan Milâslı Vahit efendidir. Mümaileyh vaktiyle İzmir hapishanesinde bulunuyordu ve bilâhare oraya nakledilmişti.

İzmirdeki mahkûmlardan Murtaza oğlu Hüseyin namında biri, Aydın müddeiumumiliğinin vaki iş'arı üzerine nezaret altında Aydına sevkolunmuştur. Mümaileyhin bu hâdiseden haberi varmış.

Aydın müddeiumumiliği ve zabıtası, mahkûm ve mevkufların firara teşebbüs edeceklerini, hattâ hazırlığa başlıyarak silâh bile tedarik ettiklerini evelce haber almışlar ve ittihaz ettikleri tedair sayesinde böyle bir hâdiseye meydan vermemişlerdir, Tahkikata devam olunmaktadır. Mecruhlar, hastaneye yatırılmıştır.

Diğer bir gazete de şu tafsilâtı veriyor:

Aydın hapisanesi, muntazam ve mazbut bir hapisane değildir. Buradan kaçmak kabil gibi görünüyor. Ayni zamanda hapisanede her gün esrar, rakı, kokain, bıçak, hattâ tabanca soktukları söylenmektedir. Çünkü hapisanede sarhoş olanlar görüldüğü gibi bıçak ve tabancalar da bulunmuştur. Mahkûmlar gardiyanların bu lâkaydisinden cesaret alarak hapisanenin merdivenleri altından tahtaları sökmüşler ve oradan bodrum kısmına indikten sonra da küçük ve müdevver pencerelerden birisinin demir parmaklığını sökerek ilk tecrübe olmak üzere 30 sene ağır hapse mahkûm katillerden Yusuf isminde vaktile eşkiyalık yapmış bir şahsı kaçırmışlardır.

Bu şeririn kaçtığı haber alınmış, Yusuf çavuş idaresindeki jandarma müfrezeleri kendisini Köşk nahiyesi civarında sıkıştırarak müsademe neticesinde ölü olarak elde etmişlerdir.

Hapisanedeki mahkûmların bundan haberleri yoktu.

Hapisanede mahkûmlar böyle için-için kaynaşmakta devam ederken İstiklâl mahkemesi tarafından 15 sene ağır hapse mahkûm edilmiş olan Milâslı Vahit Bey isminde birisi Müddei umumiliğe bu vaziyeti bildirmiş ve Jandarma kumandanlığı Hapisanede sıkı bir inzibat usulünü tatbika başlamıştır.

Mahkûmlar; Milâslı Vahit Beyin Jandarma kumandanlığına ihbaratta bulunduğunu haber alınca derhal Vahit Beyi öldürmeğe karar vermişler ve fırsat kollamağa başlamışlardır.

Vahit Bey; hapisanede rakı, esrar vesaire içenlere hiddetlenmekte ve onlara nasihatte bulunmakta idi. İslâhı nefs etmiş vaziyette idi.

Söylenildiğine göre mahkûmlardan bir kısmı gene rakı içerek sarhoş olduktan sonra kapıları sürmelemişler ve Vahit Beyin üzerine hücum etmişlerdir. Ellerinde sopalar ve destiler bulunan mahkûmlar; Vahit Beyi feci bir surette öldürmüşlerdir.

Vahit Beyin taraftarları da diğerlerine mukabele edince hapishanenin içi altüst olmuş asayişi iade imkânı kalmamıştır.

Dokuz kişi yaralanmıştır. Vak'adan jandarma kumandanlığı haberdar edilince derhal tedabiri lâzime ittihaz edilmiş, fazla jandarma kuvveti getirilerek hapisane muhasara altına alınmış, sükûnet bulmaları ihtar edilmiş, arbedenin devam ettiği görülünce ateş açılmıştır. Ateş başlayınca mahkûmlar sükûnet bulmuş, hepsi odalarına kaçmışlardır. Yaralılardan ikisi ağırdır.

Hapisane müdür vekili olan Âlim Efendi işten el çektirilmiştir, Adliye müfettişi tarafından tahkikata devam edilmektedir.

Bir çoban Izmirde kaplan vurmuş

İzmir gazetelerine göre, Değirmenderenin Çile karyesinde şayanı dikkat bir kaplan avı hâdisesi vuku bulmuştur. Kaplan bir çoban tarafından çifte tüfeği ile öldürülmüştür.

Değirmenderenin Çile karyesinde oturan oğlananalı Keçeli aşiretinden çoban Süleyman keçilerini otlatmak üzre Kaplandere namındaki mahalle gelmiştir.

Çoban Süleyman keçilerini her vakıtki gibi otlatmak üzre salıvermiş ve kendisi de bir kayanın dibinde oturmuştur.

Tam bu esnada çoban Süleyman Kayanın arkasındaki çalılıklarda bir hışırtı ve müthiş bir homurdanma işiterek derhal geriye dönmüştür. Ve hayretle bir kaplanı hücum vaziyetinde görmüştür.

Çoban Süleyman tehlike karşısında büyük bir soğuk kanlılıkla çiftesine sarılarak Kaplanın üzerine çiftenin iki gözündeki sıkıyı da birbiri arkasına ateş etmiştir.

Kaplan nazik yerlerinden yaralandığından bir müddet yaralı durduktan sonra ölmüştür.

Kaplanın boyu karışla ölçülmüş ve başından kuyruğuna kadar 13 karış olduğu görülmüştür.

Çoban Süleyman derisini satmak üzre Kaplanı evine götürmüştür. Hâdise ora halkı tarafından hayretle karşılanmıştır.

Dört vapur Iliç vapurunu kımıldatamadı

İzmirde Karaburun civarında on beş gün evvel karaya oturmuş olan Rus bandıralı Iliç vapurunun çekilmesi için vaki teşebbüsat ve gayretlere rağmen, vapur yerinden oynamamaktadır. Son günlerde dört vapurun iştirakile yapılan cer hareketi de akim kalmıştır.

Yeni neşriyat

Yeni Almanak

Kanaat kütûphanesi tarafından yeni Almanak ünvanlı bir eser neşredilmiştir. Pek mütenevvi mündericatı vardır.

Korney ve Rasin

Kanaat kütûphanesi Büyük adamlar serisinden olarak Korney ve Rasin'i neşretmiştir. Karilerimize tavsiye ederiz.

İLÂN

Aksarayda Nevbahar mahallesinde Halim B. sokağında 1 No: lu hanede şoför Salim efendiye:

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Avukat İrfan Emin Beyin vekâlet ücretinden zimmetinizde matlubu olan 1500 liranın maa masraf tahsili zımnında vaki takip talebi üzerine tarafınıza gönderilen ödeme emri üzerine mübaşir tarafından verilen meşruhatta mezkûr mahalde olmadığınız ve elyevm ikametgâhınızın meçhul bulunduğu gösterilmesine binaen ilânen tebliğat ifasına karar verilmiştir. Tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında bir itiraz dermeyan etmez ve anı takip eden 8 gün zarfında borcu eda veya borca kâfi mal ve saire göstermediğiniz taktirde gıyabınızda icrai muamelâta devam olunacağı mezkûr ödeme emri tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Eyüp icra memurluğundan: Tamamına beş bin iki yüz seksen lira kıymet takdir edilen Fenerde Fener kapu caddesinde Patrikhane sokağında 27-29 numaralı Kârgir üzerine bina edilmiş beş kattan ibaret olup beş oda ve bir Hamurkâr dairesi ve elektrik tesisatı ile Terkos suyunu muhtevi üçüncü katta abdesthaneyi müştemil bir bap fırının tamamı Eyüp icrasından açık artırma suretiyle satılacaktır. Satış şartnamesi: 5 Kânunusani 932 tarihinde divanhaneye talik edilecektir. 7 Kânunusani 932 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar açık artırma suretiyle satılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde on teminat akçesi alınır. Müterakim vergi , Tanzifat ve vakıf icaresi emlâk sahiplerinin hisselerine göre onlara aittir. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmadıkça ipotekli alacaklılarla diğer alacaklıların irtifak hakkı sahiplerine ilân tarihinden itibaren beş gün içinde evrâkı müsbiteleriyle bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar, Alâkadarların icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesi hükmüne göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 931-769 numralı memuriyyetimizde mevcut dosyaya müracaatları ilân olunur.

ZAYİ — 341 senesinde Yüksek Orman mektebinden aldığım icazetname makamına kaim vesikayi zayi ettim, yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Orman Mühendisi Saffet.

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy Barut Fb. ları muhafız bölüğü ihtiyacı için 579 kilo temiz gaz aleni münakasa ile mubayaa edileceğinden şartnameyi görmek için her gün ve münakasaya iştirâk etmek için de 18 Kânunusani 1932 Pazartesi günü saat ikide Tophanede Askerî Sanatlar mektebinde müteşekkil Sa. Al. Ko. nuna müracaat eylemeleri ilân olunur. (4626)

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

"Bina iskeletlerinde madenî kafes işlerinde ve bunlara ait ıslâhat" hakkında olan bir ihtira beratı talebi için İstanbul Vilâyet Celilesine 3 Kânunsani 1928 tarih ve 199 numara ile mukayyet müracaat üzerindeki hukuk bu kere ferah veyahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayi satın almak veyahut isticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No 43-48 de mukim vekili İSTOK Efendiye müracaatları.

Pangaltıda Elma dağ caddesinde 200 metro mürabbamda bir

MAHAL SATILIKTIR.

Beyoğlu 1911 numeroya telefon edilmesi veya Galata 353 posta kutusu adresine yazılması.

Tavil Zade Vapurları İZMİR POSTASI

Saadet

Vapuru her Pazartesi akşamı on yedide Sirkeciden hareketle Gelibolu, Çanakkale, İzmire azimet ve Çanakkaleye uğrayarak avdet edecektir.

Yolcu bileti vapurda da verilir. Adres: Yemişte Tavilzade Mustafa biradırler. Telefon: 2,2210.

Alemdar Zade Mehmet Vapuru Karadenize

Bülent VAPURU

4 K. sani Pazartesi

(Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, ve Hope) ye avdette ara iskelelerine uğrayacaktır.

Müracaat mahalli: Alâiye hanı 1 inci kat. Tel. 21037.

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI

VATAN

vapuru 6 K. sani

Çarşamba

günü akşamı Sirkeciden hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Kireson, Trabzon, Sürmene ve Rize-ye gidecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acenteliğine müracaat. Tel. 21515.

LLOYD TRIESTINO

Limanımıza muvasalâtı beklenen

ABAZİA vapuru 4 Kânunusani pazartesi (İtalya ve Yunanistan) dan.

GAŞTAYN vapuru 5 Kanunusani salı (Rusya, Rumanya ve Bulgaristan) dan.

Limanımızdan hareket edecek vapurlar:

ABAZİA vapuru 4 Kânunusani pazartesi Samsun, Trabzon, Batum, Novorosisk, Odesa, Köstence, Varna ve Burgaz) a.

GAŞTAYN vapuru 5 Kânunusani salı (Dedeağaç, Kavala, Selânik, Volos, Pire, Patras, Brendizi, Ankona, Venedik, Trieste, Fiume, ve Trieste) ye.

PALESTİNA vapuru 9 Kânunusani Cumartesi (Dedeagaç, Kavala, Selânik, Volos, Pire, Patras, Brendizi, Ankona, Venedik, Trieste, Fiume ve Trieste) ye.

(COSULİCH LİNE) kumpanyasının lüks vapurlarına aktarma edilerek şimalî ve cenubî Amerika limanlarına gitmek için tenzilâtlı doğru bilet verilir.

Her nevi tafsilât için Galatada Mumhane (Lloyd Triestino) ser acentesine Telefon Beyoğlu 4878 veya Galatasarayında sabık Selânik bonmarşesi binasındaki yazıhanelerine. Telefon Beyoğlu: 2499 ve yahut Sirkecide Kırzade hanındaki yazıhanesine müracaat edilmesi. Telefon İstanbul 235.

KEFALJİN

BAŞ, DİŞ ve NEVRALJİ AĞRILARINA KARŞI

Mahkemei asliye 4 üncü hukuk dairesinden: İstanbul Evkaf müdüriyeti tarafından İsmail B. ve Kiryako Ef. aleyhine Aksarayda Çakırağa mahallesinde kâin 3, 5, 7 No. lu dükkânlara mülga bidayet mahkemesi marifetile 7 Ağustos 311 ve 16 Mayıs 312 tarihlerinde vazzettirdikleri haczin fekki talebile ikame edilen davanın bidayetinde : Müddeaaleyhi mümaileyhlerin ikametgâhları meçhul bulunup tebliğat yapılamadığı mübaşirin verdiği meşruhatla anlaşılmasına binaen tahkikat hâkimliğince mümaileyhler hakkında bir ay müddetle ilânen tebliğata karar verildiğinden karar veçhile ilân olunur.

PEYNİR USTASI

Bulgaristan muhacırlarından olup beyaz peynir ile Balkan veya Sıramalı kaşer peyniri ustalarını fabrikalarını veya çıraklarını temin etmek isteyenlerin zirdeki adresa müracaatları;

Eyüp Sultan civarında Ramis'te Cuma mahallesinde Bosna sokağında 13 numerolu hanede Ahmet ustaya müracaatları.

Sultn Ahmet 3 üncü S. H. Hâkimliğinden: Müddei: Vangel ve Despina tarafından Niyazi Ef. aleyhine ikame olunan alacak davasında müddeaaleyhin ikametgâhının meçhuliyeti hasebiyle ilânen vaki tebliğat üzerine muhakeme günü olan 28-12-931 tarihinde müddeaaleyh gelmediğinden hakkında giyap kararı verilmiş ittibağ veya israr hakkında bir karar ittehaz olunmak üzere mahkeme 27-1-932 çarşamba günü saat 14 te talik edilmiş olduğundan yövmü ve vakit mezkûrda gelmediğiniz ve itiraz etmediğiniz taktirde mahakemenin giyaben icra olunacağı ilân olunur.

İstanbul 5 inci icra memurluğundan: İstanbulda Vezir Hanında Krepdöşin fabrikası sahibi Karabet Dökmeciyan Efendi Romankal — Armandi Vekili — Avukat Mekki Hikmet Beyin alacağına mebni mahcuz olan fabrikada mevcut makineleri satılıp paraya çevrilmesine dair emrimizin 31-3838-4449-4738 No. lu dosyasile karar verilmiş ve açık arttırma usulile 7-1-932 perşembe günü saat 12-14 arasında müzayedelerinin icrası mükarrer bulunmakla taliplerin yevm ve saati mezkûrda mahallinde hazır bulunan memuruna müracaat eylemeleri ilân olunur.

Beyoğlunda Taksimde Sıra Servilerde kâin dairei mahsusasında ifayi vazife eden İstanbul ikinci icra memurluğundan: Tamamına (6792) altı bin yedi yüz doksan iki lira kıymet taktir olunan Buğaz içinde Tarabyada Tarabya caddesinde atik 172 cedit 166 numara ile murakkam maa bahçe bir bap yarım kâğir hanenin birinci açık arttırması 6-2-932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede icra kılınacaktır. Arttırmaya iştirâk için kıymeti muhamminenin yüzde onu nisbetinde teminat akçesi verilmek lâzımdır. Hakları tapu sicilliğine sabit olmayan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların; İrtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte daireye bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilliğile sabit olmayan satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar müterakim vergi ile belediye rusumları ve vakıf icaresi müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak isteyenler 931-590 numarada mukayyet dosyasına müracaatla ve mahalli mezkûrun evsaf ve mesahasını havi taktiri kıymet raporile 3 - 1 - 932 tarihinden itibaren daire divanhanesinde asılır bulunan arttırma şartnamesini görebilecekleri ilân olunur.

İstanbul beşinci icra memurluğundan: Bir deynin temini için, mahcuz ve fruhtu mukarrer bulunan iki taraflı dört silindirli tekmil takım valsi ikisi Vigon üçü Nor markalı ve iki adet plânşester ve numer markalı, ve bir adet ell k ve bir adet 50 beyğir kuvvetinde elektrikli motör, ve bir adet 30 beyğir kuvvetinde ve keza 30 beyğir kuvvetinde cem'en üç adet elektrikli motör dinamo ve bir adet tek dizil buğday yıkama makinası mas müteferruat ve bir adet lovoz markalı buğday yıkama elvetorile beraber bir adet evrika buğday temizlemek için H. D. ve bir adet buğday almak için, elvetor H. D. otomatik kantarile beraber elli kiloluk makinaların 6-1-932 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 9 dan ilâ 12 ye kadar Cibalide Taş iskelesinde değirmen fabrikasında bilmüzayede satılacağından taliplerin yevm ve vakti mezkûrda mahallinde bulunacak icra memuruna müracaatları ilân olunur.

ZAYİ — Tekaüt senedimi kazaen yakdım. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. Tophane, Kemankeş, Delme sokak No 11 mütekait Yüzbası İbrahim Hakkı

Milliyet Matbaası

NEFİS VE SERİ SÛRETTE

Her nevi evrakı matbua tab'ını deruhte eder. Notere ait bilcümle evrak, mektupluk kâğıt, zarf, kartvizit, muhtıra, reçete ve faturalar renkli olarak el ve duvar ilânları yapılır. Fiatlar mutedildir.

ADRES: *Ankara caddesi dairei mahsusa*

Telefon: 24310 - 24318 - 24319

Doktor

Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

Doktor

Hafız Cemal

Dahiliye hastalıkları mütehassısı

Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398. Sıra numarasını beklememek isteyenler, kabineye müracaatla veya telefonla randevu almalıdırlar.

Bugün akşam saat 21.30 da

MAYA

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Yazan: S. Gantillon

Tercüme E.: Bedrettin

Yakında: İŞ ADAMI

Üsküdar Hâle Sinemasında KOHEN KELLİ BANYOLARDA

İlâveten: *Hafiyeler Kralı ve Kaplan ve Arslanlardan mürekkep büyük hayvanatı vahşiye canbazhanesi canlı olarak sahnede gösterilecektir.*

Yunan Millî Opera Heyeti Fransız Tiyatrosunda

Bugün saat 17 de matine olarak

Le Barbier de Seville

Akşam büyü' gala olarak saat 2 te

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız. Telefon: Beyoğlu 4886.

Muallim Mubahat Bey tarafından

Tercüme edilen Amelî Hayat Alimi

(HERBERT N. GASSON) 'un

İDEAL BÜRO ve YENİ MÜŞTERİ BULMAK SAN'ATİ

Eserleri gayet güzel bir şekilde intişar etmiştir

Bütün İş adamlarına tavsiye ederiz.

Tevzi mahalli: Milliyet Matbaası.

ASİPİN-KENAN Kompri meleri : **Soğuk algınlığının, grip, nezle, baş ve diş ağrılarının** en birinci ilâcıdır.

KAKAO
ŞEKERLİ
MELBA
EYİ KOKULU LEZİZ
NEFİS ve KUVETLİDİR
Faydalı bir unsuru gıdaidir

Melba çikolata fabrikası

Millî Türk Sanayii himaye husunda hükûmetin şayanı takdir teşebbüsatından cesaret alan ve terakkiyatı sınaiyeyi takip eden fabrikamız, muhterem müşterilerini memnun etmek emelile mevcut zengin ve müteaddit çeşitlerine ilâveten en âlâ kakao çekirdeği ile Alpullu fabrikasının birinci nevi şekerlerinden imal edilmiş

Şekerli melba
KAKAOSU'nu

Piyasaya çıkmıştır. Vücudü beşere nafi, anasırı gıdaiyeyi muhtevi olan şeekrli Melba kakaosunun lezzeti nefis, kokusu lâtif ve fiatı ehvendir.

Şekenli Melba kakaosu, kış mevsiminde alınması tavsiye olunur. Bilhassa çocukların sabah mektebe gitmezden evvel ve akşam mektepten geldikten sonra bir fincan şekerli Melba kakaosu içtikleri takdirde vücutlarını şen, sağlam ve sıcak tutanlar. Her taraftan tavsiye ve istimali tercih edilen Melba şekerli kakaosunu bilûmum şekercilerle bakkaliye mağazalarında arayınız.

Istanbul Deniz Levazımı Satınalma Komisyonundan:

Metro

3350 Efrat elbiseliği şayak kumaş; Kapalı zarfla münakasası 11 2.Kâ. 932 pazartesi günü saat 10,5 da.

2400 Efrat kaputluğu şayak kumaş; Kapalı zarfla münakasası 11 - 2. Kâ 932 pazartesi günü saat 10,5 da.

Deniz Efradının ihtiyacı olan yukarıda miktarı yazılı kumaşların hizasındaki gün ve saatte kapalı zarfla münakasası icra olunacağından şartnamesini görmek istiyenlerin her gün ve vermeğe talip olanların münakasa gün ve saatinde muvakkat teminatlarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazımı Satınalma Komisyonuna müracaatları. (4478)

KARON ALMAN KİTAPHANESİ
Beyoğlu Tünel meydanında 523

Nafıa vekâletinden

300 adet meşe köprü traversi pazarlık suretile mubayaa edilecektir. Pazarlık 16-1-932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 te Ankarada Nafia Vekâleti Müsteşarlık makamında yapılacaktır. Pazarlığa iştirâk edeceklerin yüz liralık teminatı muvakkate ve Ticaret Odası vesikasile birlikte ayni gün ve ve saatte Komisyonda bulunmaları lâzımdır. Talipler şartnameyi görmek üzere Ankarada Nafia Vekâleti malzeme dairesine, Istanbulda Haydarpaşada İnşaat tesellüm ve muayene memurluğuna müracaat edebilirler. (4661)

ANKARA'da
LOZAN PALAS Oteli
KİRALIKTIR: Banyolu ve banyosuz yirmibeş odalı, 250 metro yazlık taraça ve taraçasında büyük bir restoran, her odada sıcak ve soğuk akar suyu, kalorifer ve telefon tesisatını havidir.
Taliplerin Ankarada İstanbul Pasta salonunda Hayri Efendiye ve İstanbulda Mısır Çarşısı civarında Kuru Kahveci Hanında 16 numarada Mustafa Beye müracaatları.

Ankara'da
TAŞ HAN PALAS Oteli
Taş Han Büyük Gazi heykeli karşısında Ankaranın en rahat ve elverişli otelidir. Kalorifer, banyo, elektrik ve her türlü konforu havi, servisleri seri ve muntazamdır. Yeni sahibi: Sabık Merkez kıraathanesi ve Azmi Millî Ticarethanesi sahiplerinden İbrahim Tevfik.

Büyükdere Kibrit Fabrikası

İÇİN KADIN VE ERKEK İŞÇİ ARANIYOR.

Büyükderede tesis etmiş olduğumuz Kibrit Fabrikası yakında faaliyete geçeceğinden imalât için muhtelif makinalarda çalıştırılmak üzre Millet mektepleri vesikasını haiz Türk tabiiyetinde ve asgarî 17 yaşında kadın ve erkek işçi fabrika hizmetine alınacaktır. Yukardaki evsafı haiz olmak şartile makinalarda çalışmak arzu eden işçilerin 4 Kânunsani 1932 tarihine müsadif Pazartesi gününden itibaren kayıt olmak üzre nüfuz tezkerelerile Millet Mektebi vesikalarını hâmilen Büyükdere Kibrit Fabrikası Müdiriyetine müracaat etmeleri ilân olunur.

Emlâk ve Eytam Bankası ilânları

Satılık Emlâk ve Voliler

Esas No.	Mevkii ve Nevi	Teminat
322/323	Burgazadasında Çarşı caddesinde 50, 50-1 No .iki bap hanenin nısıf hisseleri.	90.—
325	Burgazadasında Kalpazankaya 1 No. 24 dönüm fundalık.	37.—
336	Burgazadasında Kalpazankayada 2 No. 22 dönüm fundalık.	33.—
344	Burgazadasında Manastır volisi.	25.—
345	Burgazadasında Köyönü volisi	75.—
406	Burgazadasında Petriç volisi.	125.—

Balâda muharrer emlâk bedelleri peşinen tesviye edilmek üzere bilmüzayede satılacağından taliplerin ihaleye müsadif 20-1-932 çarşamba günü saat on altıya kadar Şubemize müracaatları. (E.) (4656).

Resmî İlânlar Türk Lt. Şirketi
Türkiyede her lisanda intişar eden bütün gazeteler için bilûmum resmî daireler ilânlarını kabul eder
Adres : Ankara caddesi Kahraman zade hanı 3 üncü kat
Telgraf adresi: Resmilân - Telefon: 20960 Posta kutusu Ist. 753

Tasarruf haftası sizin için bir başlangıç olsun:

Siz de Bir Kumbara Alınız!..

1726 Nümerolu 27 Eylûl 1930 tarihli kanunun tatbiki dolayısile vaki olan ihtiyat evrakı nakdiye ve döviz giriş ve çıkışları

31 - 1 inci Kânun 1931 tarihindeki vaziyet

1— Döviz giriş ve çıkışları

24 - 1 inci Kân. 1931 tarihinde mevcut evvelki bakıye		Fr. 58.628.300
Tahsil edilen yahut hafta zarfında tahsil edilecek olan Dövizler	Fr. 915.000	
Fark		Fr. 915.000
31 - 1 inci Kân. 1931 tarihinde Osmanlı Bankası yedindeki Dövizler yekûnu		Fr. 59.543.300

2— İhtiyat evrakı nakdiye giriş ve çıkışları

Çıkan Evrakı Naktiyenin 24 - 1 inci Kân. 1931 tarihindeki bakıyesi	T. L. 4.859.284,96
Hafta zarfında çıkan Evrakı Naktiye	T. L. 75.874,30
Fark	T.L.75.874,30
Çikan İhtiyat Evrakı Naktiyenin 31 - 1 inci Kân. 1931 tarihindeki yekûnu	T.L. 4.935.159,26

OSMANLI BANKASI

BORSA VE OSMANLI BANKASI KOMİSERLİĞİNDEN: 1726 NÜMEROLU 27 EYLÛL 1930 TARİHLİ KANUNUN TATBİKİ DOLAYISİLE VAKİ OLAN İHTİYAT EVRAKI NAKTİYE VE DÖVİZ GİRİŞ VE ÇIKIŞLARI

31 - 1 inci Kânun 1931 tarihindeki vaziyet

1 — Döviz Giriş ve Çıkışları

24 - 1 inci Kân. 1931 tarihinde mevcut evvelki bakıye		Fr. 58.628.300
Tahsil edilen yahut hafta zarfında tahsil edilecek olan Dövizler	Fr. 915.000	
Fark		Fr. 915.000
31 - 1 inci Kân. 1931 tarihinde Osmanlı Bankası yedindeki Dövizler yekûnu		Fr. 59.543.300

2 — İhtiyat Evrakı Naktiye Giriş ve Çıkışları

Çıkan Evrakı Naktiyenin 24 - 1 inci Kân. 1931 tarihindeki bakıyesi	T. L. 4.859.284,96
Hafta zarfında çıkan Evrakı Naktiye	T. L. 75.874,30
Fark	T.L.75.874,30
Çikan İhtiyat Evrakı Naktiyenin 31 - 1 inci Kân. 1931 tarihindeki yekûnu	T.L. 4.935.159,26

Yukardaki rakkamlar konsorsiyom kaydına muvafıktır. 27 Eylûl 930 tarihli ve 1726 nümerolu kanuna tevfikan keyfiyet Maliye Vekâleti namına tebliğ ve ilân olunur.

Ticaret İşleri Umum Müdürlüğünden:

Türkiye Cümhuriyeti ile sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri ittihadı hükûmeti arasında münakit Ticaret ve Seyrisefain muahedenamesi hükümlerine göre tescil edilmiş olan Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri müessesatından (Soyuzneft) müessesesi bu kere müracaatla nizamnamesinin tebdil ve unvanının (Soyuzneft Eksport) olarak tadil edildiğini ve Türkiyede (Soyuzneft Eksport) un Neft Sendikat tesmiye olunan şubesinin de (Soyuzneft Eksport - Neft Sendikat) namı altında çalışacağını ve sermayenin otuzbeş milyon ruble olduğunu bildirmiş ve lâzımgelen vesikayi vermiştir. Keyfiyet kanunî hükûmlere muvafık görülmüş olmakla ilân olunur.

Dr. HORHORUNİ
Zöhreviye ve bevliye tedavihanesi: Sabahdan akşama kadar. Beyoğlu Tarlabaşı, Taksim Zambak Sok. No. 41.

MAMA
Dr. Hakkı Şinasi
Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

BONO
alır satar. Balıkpazar Maksudiye Han No. 35
M. Derviş

3 üncü Kolordu ilânları

Ordu sıhhiye ihtiyacı için ikmal ettirilecek harp paketlerine lüzum olan 8 kalem malzeme kapalı zarf usulile 25-1-932 tarih ve pazartesi günü saat 16 da ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve münakaşaya iştirak etmek üzere teklif mektuplarile birlikte vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (6) (10)

* * *

Ordu sıhhiye ihtiyacı için 32 kalem röntken malzemesi kapalı zarf usulile 25-1-932 tarih ve pazartesi günü saat 15 te ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve münakasaya iştirak etmek üzere teklif mektuplarile birlikte vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (2) (6)

* * *

Ordu sıhhiye ihtiyacı için memlu sıhhiye arka çantasından 356 adet kapalı zarfla 25-1-932 tarih pazartesi günü saat 16,30 da ihalesi icra olunacaktır. Talipleri şartnamesini almak ve- münakasaya iştirak etmek üzere teklif mektuplarile birlikte vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (3) (7)

* * *

Ordu sıhhiye ihtiyacı için 66 kalım diş alât ve edevatı kapalı zarf usulile 25-1-932 pazartesi günü saat 15,30 da ihalesi icra kılınacaktır. Talipleri şartnamesini almak ve münakasaya iştirak etmek üzere teklif mektuplarile birlikte vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (4) (8)

* * *

Ordu sıhhiye ihtiyacı için bir takım seyyar baktiryoloji lâboratuvarı kapalı zarf usulile 25-1-932 tarih pazartesi günü saat 14,30 da ihalesi icra olunacaktır. Talipleri şartnamesini almak ve münakasaya iştirak etmek üzere teklif mektuplarile birlikte vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (5) (9)

İstanbul Belediyesi ilanları

Mevcut nümunesi veçhile mübayaa edilecek 450 metro elbiselik kumaş 25-1-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Teminat akçesi 109 liradır.

* Mevcut nümunesi veçhile mübayaa edilecek 300 metro pelerinlik kumaş 25-1-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Teminat akçesi 49 lira 50 kuruştur.

* Zeyrekte 7 odadan ibaret Halile medresesi kiraya verilmek ve 25-1-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere açık müzayedeye konmuştur. Teminat akçesi 17 liradır.

Teminat akçeleri nakden kabul edilmez. Ya Belediyeden irsaliye almarak bankaya yatırılıp alınacak makbuz ve yahut hükûmetçe muteber tanınmış bankalardan getirilecek teminat mektubu ile olur. Kapalı zarflarda bu şekilde teminat makbuzu veya mektubu ve şartnamenin pullu bir nüshası ve Ticaret odası vesikasını teklif mektubu içerisine koymak lâzımdır. Açık müzayede de ise yalnız teminat makbuz veya mektubu getirmekle olur. Yukarda yazılı işler hakkında işin nev'ine göre şartname almak veya görmek için her gün Levazım Müdürlüğüne ve ihale günü ise saat on beşe kadar daimî encümene müracaat edilmelidir. (19)

İstanbul Belediyesinden:

Fırıncıların ve mukim ve seyyar ekmek satıcıların nazarı dikkatine

Evvelce de ilân edildiği veçhile francala ve ekmeklerin fırınlar, dükkânlar, tablakârlar nezdinde bulunması mecburî olan terazilerle behemehal tartılarak satılması ve halktan fazlası için narha nazaran tanzim edilmiş fazla gram kesirini gösteren fiat cetveline göre halktan para talep edilmesi ehemmiyetle ilân olunur. (20)

İstanbul Belediyesi Riyasetinden: Belediye zabıtası talimatnamesinin ekmekçiler ve fırıncılar faslındaki 361 inci maddesine aşağıdaki fıkra tezyil edilmiştir. Alâkadaranın malûmu olmak üzere ilânı keyfiyet olunur,

(Gerek bu odaların ve gerek amelenin elbise, çamaşır ve yatak takımlarının daima temiz bulundurulmasından fırın sahipleri mes'uldur.) (21)

Adana Yedinci Daire Su işleri Müdürlüğünden:

Tarsus kazası dahilinde Karabucak deniz kanalı ameliyatının bedeli keşfi olan 64312 lira 50 kuruş mukabilinde ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılarak 932 senesi kânunusanisinin on dokuzuncu salı günü zavalî saat on beşte Mersin vilâyeti hükûmet dairesinde ihalesi icra kılınacağından taliplerin % 7,5 teminatlarile nümunesine göre teklifnamesini ve şartnamesinde yazılı vesaiki havi kapalı zarfların mezkûr saatte komisyonu mahsusuna tevdi etmeleri ve lâzım gelen izahatı ameliyat mahallinde vermek üzere pazar ve perşembe günleri saat on dörtte ve mukavele ve şartname ve fennî evrâkını görmek üzere her gün Adanada Su İşleri dairesine müracaatları ilân olunur. (1)

Nafia Vekâletinden:

Manisa Vilâyeti dahilinde bulunan Adali ile Marmara gölü arasında sulama ve gölün tağdiye kanalı ameliyatı kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

Münakasa 1932 senesi Kânunusani aymın 23 üncü cumartesi günü sat 15 te Nafia vekâletinde yapılacaktır. Münakasaya iştirak edeceklerin yüzde 7,50 muvakkat teminat ve teklif mektuplarını ve vesaiki saireyi mezkûr saatte kadar Nafia Vekâleti Müsteşarlığına vermeleri lâzımdır. Talipler münakasa şartnamelerini Ankarada Nafia Vekâleti Levazım idaresinden 5 lira bedel mukabilinde alabilirler. (12).

Jandarma Satın Alma Komisyonu Riyasetinden:

Adet		Adet	
30	Yatak çarşafı	30	Kaşık
30	Hasta çorabı	15	Yemek tepsisi
30	Hasta don ve gömlek	15	Nalın
30	Hasta takkesi	15	Hamam takımı
50	Yastik çarşafı	8	Hamam tası
1	Top patiska	10	Yangın kovası
1	Top amerikan	1	Kantar
30	Yemek tabağı	1	El ütüsü
30	Çorba tası	1	Bidon
30	Çatal	1	Bidon iskarat

Yukarıda yazılı 20 kalem eşya ve malzeme pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin 6-1-932 çarşamba günü saat on altıya kadar komisyonumuza müracaatları. (17)

Sarıyer Malmüdürlüğünden:

Münhal 20-17, 5-14 liralık maliye memurlukları için 932 Kânunusaninin 7 inci perşembe günü saat on birde müsabaka imtihanı yapılacaktır. Memurin kanununda musarrah evsafı haiz taliplerin yevmi mezkûrdan evvel memuriyetimize müracaatları. (3)

bulunma... MİLLİYET MATBA